

Amerika Esperantisto

September-October, 1915

AMERIKA ESPERANTISTO

Official Organ
of

THE ESPERANTO ASSOCIATION OF NORTH AMERICA, Inc.
a propaganda organization for the furtherance of the study and use
of the International Auxiliary Language, Esperanto

Editor

Dr. C. H. FESSENDEN, Newton Centre, Mass.

Assistant Editor

I. A. McCaffrey, West Newton, Mass.

Advisory Board

J. D. Hailman, Pres., E. A. N. A.

Judge W. R. Daingerfield

D. E. Parrish

Ernest F. Dow

Herbert M. Scott

Herbert Harris

Dr. B. K. Simonek

Dr. D. O. S. Lowell

Lehman Wendell

CLUB DIRECTORY

This department is conducted solely for the benefit of our organized groups throughout the country. It furnishes a means of keeping in close touch with the work in other cities, for the exchange of ideas and helpful suggestions, and for the formation of valuable friendships in a united field of endeavor.

Groups are listed for 12 issues of the magazine, at a cost of only 25 cents for the two-line insertion. Extra lines are 10 cents each additional. The heading,—name of city or town—is inserted free. This matter warrants the immediate attention of every club secretary.

BERKELEY, CALIF.

Berkeley Esperanto-Rondo, Berkeley H. S.
A. S. Vinzent, Sec'y, 2429a Ellsworth St.,
Meets every Monday, 8.00 P. M.

BOSTON, MASS.

Boston Esp. Soc., 503 Pierce Bldg., Copley Sq.
Meets Tues., 8 P. M. R. Goodland, Sec.

CHICAGO, ILLS.

La Gradata Esperanto-Societo, Dvorak Park
Fr. Kovarik, 2502 S. Kedzie Ave., Sek.
La Esp. Oficejo, 1669 Blue Island ave.
F-ino R. Votlučka, 1539 W. Jackson Blv. Sek.
Kunvenas 2an kaj 4an sab. ĉiumonate.

CINCINNATI, OHIO.

Cincinnati Esperanto Soc., 629 Vine Street.
A. F. McKinney, Sec. L. B. Harrison Hotel.

DELPHOS, OHIO.

Delphos Esperanto Klubo, Carnegie Library;
Meets every Tuesday, 7.30 P. M., A. J.
Laudick, Secy.

CLEVELAND, OHIO.

La Zamenhofa Klubo.
F-ino L. B. Weber, Sek., 2036 W. 48th St.

DETROIT, MICH.

Detroit Esperanto Office, 507 Breitmeyer
Bldg., open daily. Library at disposal of
everybody, daily 7 A. M.-9 P. M., except Tues.
and Fri. Classes meet Tues. and Fri., 8-10
P. M.

La Pola Esp. Unuiĝo, ĉiusemajne, Magnus
Butzis Library, Harper & E. Grand Blvd.

MILWAUKEE, WISC.

Hesperus Esperantists, S-ino B. H. Kerner,
Sek., 632 Summit Ave., Tuesdays, 8 P. M.

NEW YORK, (Manhattan) N. Y.

The New York Group, Wash. Irving H. S.,
Jos. Silbernig, Sec'y, 240 E. 19th St.

NEW YORK (Bronx) N. Y.

Bronx Esperanto Society, Morris H. S.
C. C. Coigne, Sec'y, 243 Bedford Pk. Blvd.

PHILADELPHIA, PA.

Phila. Esp. Soc., J. F. Knowlan, Sec., 4212
Girard ave. Meets 4th Fri. Windsor Cafe,
1217 Filbert st.

PITTSBURGH, PA.

Esperanto Sec., Academy of Science and Art
Wm. Smith, Sec., 1607 Chislett street.
Fridays, 8 P. M., Teachers' Rm., Carnegie Inst.

PORTLAND, ME.

Portland Esperanto Society, Trelawny Bldg.,
Herbert Harris, Sec'y, 10 Henry St.

ROCKFORD, ILLS.

Skandinava Esperanto-Instituto, 417 7th St.
Joseph Johnson, Sec'y, 2315 Parmele St.

SALT LAKE CITY, UTAH.

Salt Lake Esperanto Club,
Mrs. F. M. McHugh, Sec., 4002 So. State St.

SAN FRANCISCO, CALIF.

San Francisco Rondo, meets Friday eve., Rm.
127, Lick Bldg., 35 Montgomery St., F-ino
M. D. Van Sloun, Sec'y, 946 Central Ave.

TILDEN, NEBR.

Esperanto-Fako de la Nebraska ŝtata Kris-
tana Celada Unuiĝo,
Estro, Pastro Chas. P. Lang, Tilden, Nebr.

WASHINGTON, D. C.

Kolumbia Esperanta Unuiĝo, 2014 F st., N. W.
2an kaj 4an, lundon, ĉiumonate, A. Mayer, Sek.

WORCESTER, MASS.

Worcester County Esperanto Society
Business Institute, every Friday, 8.00 P. M.

ECHOES OF THE CONGRESS

The following Souvenirs, in limited quantities, will be available for a short time only:

The Beautiful Congress Badge — said to be the handsomest badge seen in San Francisco during 1915. Price, 60c

The Esperanto Guide Book of San Francisco—an illustrated edition, and an interesting souvenir, at cost. Price, 5c

Orders should be sent immediately to insure prompt delivery to

D. E. PARRISH

202 Festival Hall, P. P. I. E.

San Francisco, Calif.

Do Business by Mail

Start with accurate lists of names we furnish—build solidly. Choose from the following or any others desired.

Apron Mfrs.	Wealthy Men
Cheese Box Mfrs.	Ice Mfrs.
Shoe Retailers	Doctors
Tin Can Mfrs.	Axle Grease Mfrs.
Druggists	Railroad Employees
Auto Owners	Contractors

Our complete book of mailing statistics on 7000 classes of prospective customers free.

Ross-Gould, 814 Olive Street, St. Louis.

Ross-Gould
Mailing
Lists St. Louis

Foreign Magazines

The demand for these is rapidly exceeding the supply. We can offer you the LAST issues of all foreign magazines, in bundles, SIX COPIES 40 cents

NO TWO ALIKE!

AMERICAN ESPERANTIST CO.

NEW 1915 EDITIONS

The Key to Esperanto and The Whole of Esperanto

20 for 25c.

100 “ 1.00

10 for 25c.

50 “ 1.00

Every Esperantist should be supplied at all times with

GOOD PROPAGANDA MATTER

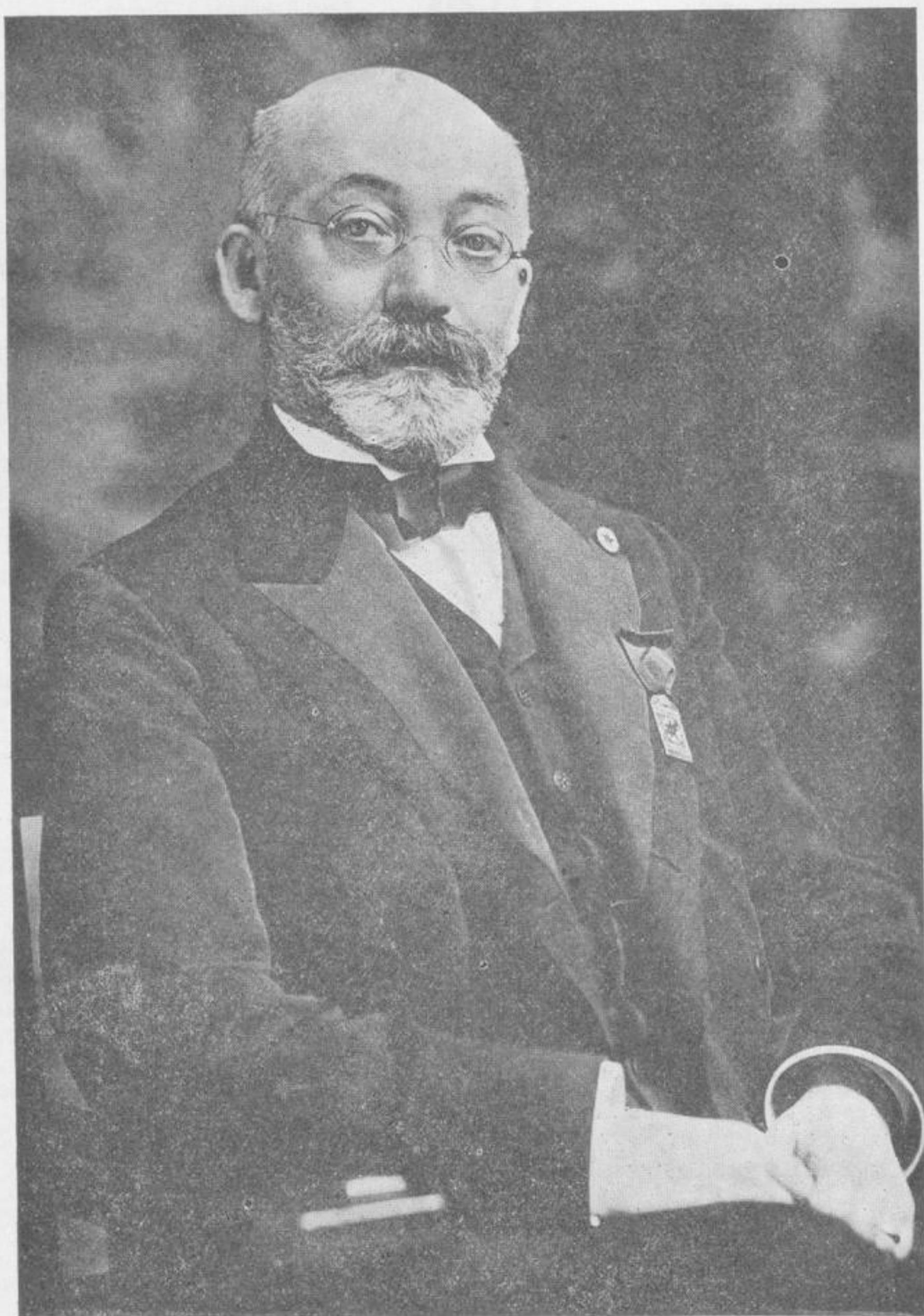
New, up-to-date and attractive editions of above booklets in

ANY QUANTITY

WHY NOT ORDER NOW?

THE AMERICAN ESPERANTIST CO., Inc.

WEST NEWTON, MASS.

DR. L. L. ZAMENHOF
Author of Esperanto, The International Language

Amerika Esperantisto

American Esperantist

Entered as second-class matter May 15, 1913, at the Postoffice at West Newton Station, Boston, Mass., under the Act of March 3, 1879.

Published Monthly by

THE AMERICAN ESPERANTIST COMPANY (Inc.)

WEST NEWTON, MASS.

ONE DOLLAR A YEAR Eksterlande \$1.25 (Sm. 2.50) SINGLE COPY TEN CENTS

Mallongaj verkoj, tradukajoj kaj novaĵoj ĉiam prefere akceptitaj. Oni ne resendas neakceptitajn manuskriptojn, se la sendinto ne kune sendis la resendpagon. La Redakcio konservas por si la rajton korekti manuskriptojn laŭbezone.

Oni donos la preferon al manuskriptoj skribitaj skribmaŝine.

Vol. 17

SEPTEMBER-OCTOBER, 1915

No. 6

EL LA REDAKCIA SANKTEJO

La 1915aj Kongresoj Esperantistaj fermiĝis kaj antaŭ ni etendas periodo plena je laboro kaj propagando. La entuziasmo kiun la Kongreso ĉiam eltiras ne daŭru nur dum la Kongres-semajno; ne estas meritinde ke amase ni parolu kaj parolegu senfine pri tio kion ni intencas fari, kaj tiam revenante hejmen tuj kaj tute forgesu niajn fierajn diraĵojn kaj promesojn,—ĝis la venonta kongreso. Ni laboru en Nordameriko tiun jaron por la Esperanta Movado en nia propra lando! Estis ŝovita al ni la malfacila kaj preskaŭ maldankema tasko gvidi universalan kongreson dum tempo kiam nur Usonanoj povis prizorgi tiun laboradon. Kvankam ni ricevis malmulte da subtenado el Eŭropo, ĉefe pro la malfeliĉa stato en tiuj landoj, ni akceptis la Universalan Kongreson, kaj la Okcidentaj samideanoj bone plenumis ĉion laŭ maniero kutima al Usono,—precipe al la Okcidento, kie gastameco estas preskaŭ religio. Do, Amerikaj Esperantistoj, norde kaj sude, ni alvoku vin! Viaj ĝojkrioj devas daŭri dum la tuta jaro,—ĝis la venonta Kongreso kie ajn ĝi okazos. Via Esperanta propagando devas montri ke la Okcidenta Kontinento povas progresigi nian aferon, ĉiam bone kaj sukcese. La okuloj de la mondo sin turnas al ni kaj ni estas pretaj!

Al la organizintoj de la Kongresoj, kaj al ĉiu partopreninto, **Amerika Esperantisto** donas siajn plej korajn gratulojn kaj amikajn salutojn. Al la Komitato speciale, ni esprimas la dankojn de ĉiu Esperantisto en nia lando.

The entire change in management of **Amerika Esperantisto** has made our work during the past year more or less difficult. We have had to feel our way along. We have had our shortcomings (and our shortcomings); we have not always pleased everybody, but, the general expression has been one of commendation and of such a nature that we feel encouragement for our future work.

We have greatly enlarged our editorial staff and plan to make our magazine constantly better and more desirable to our subscribers. We plan for more news from our various societies and members, as well as from other lands.

As we have repeated in the past, the growth in the size of the magazine directly depends upon the growth of its subscription list. If you like it why not tell somebody else about it? If you are reading the club copy, or that of some friend and like it, why not subscribe for yourself?

LA DEK-UNUA UNIVERSALA KONGRESO

San Francisko, Aŭg. 22-29an, 1915

RAPORTO PRI LA GENERALAJ KUNSIDOJ

Solena Malferma Kunsido

La Solena Malferma Kunsido de la Dek-Unua Kongreso okazis la 23an de Aŭgusto, en Halo J de la Urba Aŭditorio, je la 10:30 atm.

Prof. H. B. Langille kunvokas la ĉeestantajn kongresanojn kaj anoncas, ke la unua devo de la kunsidantaro estas la elekto de estraro. Li bedaŭras, ke D-ro H. W. Yemans, Prez. de la Organiza Komitato, ne povas ĉeesti la Kongreson, kaj ke neniuj reprezentanto de la antaŭaj kongresoj ĉeestas, por, laŭ la kutimo, transdoni la povojn al la nova prezidanto.

La Loka Organiza Komitato proponas la jenan Estraron, kiun la Kongreso unuanime aprobas:

Prezidanto: S-ro Robert Colquhoun, Oficiala Delegito de la Skotlandaj Esperantistoj kaj de la Komitato de la Kongreso, kiu devus okazi en Edinburgo, Skotujo.

Vicprezidanto: Prof. H. B. Langille, Instruisto de Meĥaniko ĉe la Universitato de Kalifornio, Berkeley.

Sekretario-Adjunkto: S-ro D. E. Parrish.

S-ro Robert Colquhoun, la Prezidanto, prenas la sidlokon kaj dankas por la honoro kiun oni faras al li, elektinte lin prezidanto. Li transdonas al la Kongreso la salutojn de la skotaj samideanoj, kies reprezentanto li estas, kaj kies nacia kostumon li portas.

S-ro Parrish, sekretario, anoncas la tagordon de la Kongreso kaj la Prezidanto legas la regularon de la Kongreso.

Sekvas la salutparoladoj de la jenaj kongresanoj:

S-ro F. A. Poŝtnikov por Rusujo; S-ro D. E. Parrish por Danujo; F-ro E. Roberts, Kanado; F-ro I. A. McCaffrey por la Esperanta Asocio de Norda Ameriko kaj por la Bostona Esperanto Societo; S-ro Chas. Randall, Stato Washington; D-ro J. W. Snider, Stato Ohio; S-ro W. H. Chase, Stato Wisconsin; F-ro E. M. Tobey, por Milwaukee; S-ro W. G. Laube, Stato Colorado; Prof. Langille, Stato Oregon; D-ro J. W. Torbett, Stato Texas; S-ro A. E. McKee, Pittsburgh

Esperanto Societo; F-ro Amy Leavitt, urbo Washington, D. C.; S-ro Gochenouer, urbo Los Angeles; S-ro O. B. Coleman, Cleveland Esperanto Societo; S-ro G. H. Peterson, urbo San Francisko; F-ro P. O. Jones, urbo Kansas City; S-ro F. E. Cornish, urbo San Leandro; S-ro B. E. Myers, urbo Redwood City; S-ro H. B. Weaver, urbo Sacramento; D-ro Fearn, urbo Lakeport; S-ro G. F. Griffith, urbo Santa Rosa; S-ro A. S. Vincent, urbo Berkeley; S-ro L. H. Gorham kaj Juĝisto Daingerfield salutas la Kongresanojn.

S-ro Robert Colquhoun
Prezidanto de la XIa Kongreso

S-ro Parrish komunikas al la Kongreso la diversajn salutojn kaj bondezirojn ricevatajn de ĉiuj partoj de la mondo, interalie de kaptitoj en Germanujo kaj de internigitaj soldatoj en Nederlando.

La Kongreso akceptas, danki la societojn kaj individuojn, kiuj salutis

en la nomo de siaj samlokaj samideanoj.

La kunsido estas fermita je la horo 12:10.

S-ro D. E. Parrish
Sekretario de la XIa Kongreso

Unua Labora Kunsido

La unua labora kunsido okazis la 26an de Aŭgusto, en ĉambro J de la Urba Aŭditorio, je la 11:30 atm.

S-ro Colquhoun, Prezidanto, prezidas. La sekretario legas la protokolon de la antaŭa kunsido kaj la lastajn ricevitaĵajn telegramojn kaj kablogramojn, kiuj enhavas salutojn kaj bondezirojn por la Kongreso.

Pro la foresto de S-ro Boirac, prezidanto de la Lingva Komitato, la sekretario resumas la diversajn partojn de la raporto de tiu Komitato, laŭ la presita dokumento preparita por prezenti al la Deko Kongreso en Parizo.

La Kongreso unuanime akceptas, formale danki S-ron Boirac pro la raporto de la Lingva Komitato, kaj esprimi al li sincerajn kondolencojn pro la morto de lia filo.

La sekretario legas resumitan raporton de S-ro Generalo Sebert, Prezidanto de la Konstanta Komitato de la Kongresoj, laŭ la dokumento presita por prezenti al la Deko Kongreso en Parizo. La Kongreso decidas,

aprobi la raporton kaj danki Generalon Sebert.

Oni proponas, kaj la Kongreso aplaŭde aprobas, sendi leteron al D-ro Zamenhof, la aŭtoro de Esperanto, dankante lin pro sia laboro kaj sendante korajn kondolencojn pro la malfeliĉa stato en Polujo.

La prezidanto rimarkigas, ke oni nun povas prezenti proponojn kaj diskuti pri la rimedoj, rekonstrui Esperantujojn post la milito.

Estas dirita ke la bultenoj dissendataj de la franca kaj germana registaroj en Esperanto dum la milito, povos esti utiligataj kiel preparaj dokumentoj por tia rekonstruo de Esperantujo.

S-ro Parrish laŭdas la laboron de la U.E.A., kaj deziras ke la Kongreso rekomendu al ĉiuj Esperantistoj la aliĝon al la U.E.A., por plifortigi kaj plivastigi la nomitan asocion, kiu, en sia opinio, havos grandan rolon por ludi en la aferoj de Esperantistoj post la milito.

Ĉiu aprobas la proponon ke la Kongreso sugestiu al la Centra Oficejo de la U.E.A., elsendi al ĉiuj konataj societoj de Esperantistoj informetojn pri la stato de la movado en iliaj lokoj, kun la celo, plifaciligi per tiuj kolektitaj informoj la restarigon de amikaj interrilatoj post la milito.

Ĉar estas neniam pluaj proponoj rilate la restarigon de internaciaj esperantistaj rilatoj post la milito, oni fermas la diskutadon pri tiu temo.

S-ro Myers proponas ke la Kongreso esprimu sian tre fortan deziron, ke la societoj kaj individuoj esperantistaj faru ĉion eblan por atingi la enkondukon de Esperanto en ĉiujn lernejojn de la mondo.

La Prezidanto diras ke, por la Kongreso en Skotujo la Organiza Komitato komencis enketon pri Esperanto en la lernejoj. Li rakontas el sia propra sperto pri la franca urbo Lille, kie, antaŭ la milito, oni instruadis regule kaj devige Esperanton en la lernejoj. Li denove atentigas al la Kongresanoj, ke tie ĉi oni ne povas formale decidi, sed povas nur esprimi dezirojn kaj rekomendi. Tamen, ni aj diskutoj povus esti gvidiloj por la sekvantaj kongresoj kaj subteno de la agado de la naciaj kongresoj de Esperanto, kaj ke oni devus tial konsideri kaj pridiskuti rimedojn ankaŭ.

S-ro Myers opinias ke oni devos lasi ĝis post la milito efektivan agadon, ĉar por nia laboro en Usono ni bezonos la spertojn de Eŭropaj lern-

ejoj kaj instruistoj, antaŭ ol plej trafte labori.

S-ino Parrish diras ke en Eŭropo ekzistis antaŭ la milito, societo aŭ societoj de esperantistaj instruistoj, kaj ke la instruistoj en Usono devus interrilati kun tiuj por fari akordan laboron.

Post plia diskutado, la Kongreso akceptas la proponon de S-ro Myers.

S-ro Myers klarigas pri la instruado de Esperanto en la liceo de Redwood City. La liceo akceptas Esperanton kiel regulan lernejan temon, sed la universitatoj ne ankoraŭ donas kreditojn por Esperantaj diplomoj. Li opinias, ke se la universitatoj akceptus Esperanton samvalore kiel aliajn lingvojn, la malsuperaj lernejoj pli volonte donus instruadon en Esperanto.

La Kongreso esprimas la deziron ke oni provu atingi la intereson de universitataj instruistoj pri Esperanto. La kunsido estas fermita je la 12:45 p.m.

Dua Labora Kunsido

Aŭg. la 27an, S-ro Colquhoun, Prezidanto, malfermas la kunsidon je la 11:35 matene en ĉambro J de la Urba Aŭditorio.

La sekretario legas la raporton de la antaŭa kunsido, kaj la prezidanto legas salutajn kablogramojn de la danaj kaj belgaj Esperantistoj. La Kongreso aplaŭde dankas la salutintojn.

La sekretario legas tezon ĵus ricevitan de D-ro D. O. S. Lowell, ĉefinstruisto de la Roxbury Latina Lernejo (Bostono), pri la enkonduko de Esperanto en la lernejojn.

S-ro Cornish proponas, post la lego de la dirita tezo, ke la Kongreso zorgu pri la enpresado kaj disdonado de tiu verko, kiu ŝajnas al li tre grava dokumento, kaj F-ino McCaffrey, sekretariino de la American Esperantist K-io, diras ke tiu gazeto **Amerika Esperantisto** povos enpresi la tezon en baldaŭa numero.

La prezidanto atentigas ke, se estas neniam pluaj proponoj aŭ diskutado pri la temo "Esperanto kaj lernejoj", oni devos nun konsideri proponojn pri la okazigo de la XIIa Universala Kongreso de Esperanto. Oni atentigas pri la telegrafa invito de la urbo Annapolis (Maryland) por la 9a Nacia Kongreso kaj la XIIa Universala Kongreso; kaj pri Kopenhago kiu jam invitis la Kongreson por 1916. Tiu urbo, en letero al la Konstanta Komitato de la Kongresoj, ankaŭ denove

invitas la Kongreson al Kopenhago post la milito.

S-ro Myers prezentas la jenan proponon: "Ĉar la Konstanta Komitato de la Kongresoj verŝajne decidis pri la loko de la XIIa Universala Kongreso de Esperanto; ĉar la danaj Esperantistoj jam invitis kaj ankoraŭ invitas la XIIan Kongreson al Kopenhago, kaj ĉar la U.E.A. sin trovas en neŭtrala lando, kaj povis konservi amikajn rilatojn kun la diversaj nacioj—La XIa Universala Kongreso de Esperanto rekomendas, ke la U.E.A., interkonsente kun la danaj Esperantistoj, kunvoku la XIIan Universalan Kongreson de Esperanto en Kopenhago, post la milito.

S-ro Weaver deziras, kaj la Kongreso akceptas, ke la teksto de la invito de Annapolis aperu en la protokolo. Jen la teksto (tradukita) de tiu invito: "Annapolis, Maryland, invitas la Dek-duan Universalan Kongreson de Esperanto, kaj la Naŭan Nacian Kongreson de la E.A.N.A., kunsidi tie ĉi en 1916. Statestro Goldsborough proponas la Statdomon por la kunsidoj. Tie ĉi estis akceptata la unua ŝtata leĝo permesanta la instruadon de Esperanto en la lernejoj. Pastro James L. Smiley."

La Kongreso voĉdonas kaj akceptas pri la invito de la danaj Esperantistoj, kaj pri la propono de S-ro Myers.

La Kongreso akceptas danki la diversajn organizojn, kiuj invitis la Kongreson por 1916.

La prezidanto atentigas al la kongresanoj pri la saluto al la Kongreso presita en la Amerika gazeto "The Public", kaj la Kongreso akceptas, danki la gazeton kaj la verkinton de la saluto.

S-ro Myers prezentas al la Kongreso rezolucion, por danki la organizintojn de la Kongreso, kaj la Direktoron de la Ekspozicia Oficejo de Kongresoj, S-ron James A. Barr, kies helpo multe faciligis la organizon kaj reklamadon de la Kongreso.

La prezidanto anoncas pri "Esperanto Tago" ĉe la Ekspozicio, kaj S-ro Cornish urĝas ke ĉiuj Esperantistoj ĉeestu je la fiksita horo.

S-ino Parrish proponas, kaj la kongresanoj aklame akceptas, danki S-ron Robert Colquhoun, pro lia laboro kiel prezidanton de la Kongreso. S-ro Colquhoun respondas ke li konsideras la honoron ne persona, sed farita al li kiel reprezentanto de Skotujo.

La kunsido estas fermita je la 12.50.

Solena Ferma Kunsido

La kunsido malfermiĝis je la 9:40 atm. en Recital Hall (la Recitejo) de Festival Hall, ĉe la Ekspozicio, Aŭg. 28an. S-ro Jugisto Daingerfield prezidas la kunsidon. Li alparolas la kongresanojn (angle), kaj prezentas reprezentanton de la Ekspozicio, S-ron Vogelsang.

S-ro Vogelsang diras kelkajn trafajn vortojn pri la kongresoj de Esperanto en San Francisko, kaj donacas tri bronzajn medalojn por memorigi la okazon.

F-ino McCaffrey akceptas la medalon por la Esperanta Asocio de Norda Ameriko; Jugisto Daingerfield por la Xla Universala Kongreso de Esperanto; kaj S-ro Parrish por la Universala Esperanto-Asocio.

La sekretario legas la titolojn de la verkoj ricevataj en la tri kategorioj de la literatura konkurso. Li anoncas ke la ricevataj verkoj estos sendataj, tuj post la fino de la Kongreso, al kompetenta juĝantaro, kaj ke la premiataj verkoj aperos en **Amerika Esperantisto**.

La prezidanto anoncas pri la oficiala fotografado de la kongresanoj, kiu okazos tuj post la fermo de la kunsido. La kunsido estas fermita je la 11: horo.

Prezidanto de la Kongreso:

ROBERT COLQUHOUN

Sekretario:

D. E. PARRISH

SOCIALISTA kaj LIBERPENSA FAKOJ

Kunvenis sur la pinto de Mt. Tamalpais, Aŭg. 24an, 1915, je la 2:30a horo

La kunveno estas malfermita de S-ro A. W. Baker, fervora Teosofia Socialisto kaj Esperantisto, kiu proponas ke de nun ĉiuj Socialistoj kaj Esperantistoj estos konataj kiel havantaj la samajn celojn kaj la interfratecon. La propono ne estas subtenita.

S-ro L. H. Gorham diskutas pri industria Socialismo kaj rilate al la propono de S-ro Baker, argumentas ke frateco inter la homoj ne povos ekzisti, pro la bariloj inter la kapitalistoj kaj la laboristoj.

S-ro G. H. Peterson, "Liberpensulo", aldonas ke "Esperantisto povas esti Socialisto aŭ Ateisto, Militaristo aŭ Pacigisto, sed la Esperantistoj ĉar ili nun estas unuigitaj en unu ideo, kaj dividitaj en ĉiuj aliaj ideoj, ne havas la rajton klasigi iun aŭ alian fakanon kun egala interfrateco escepte per la interkonsento de tiaj fakoj. Sed ĉiu povas tre profite uzi la internacian lingvon." La kunveno kore subtenas S-ron Peterson.

Dank' Rezolucioj

Ni proponas:

1. Niajn korajn dankojn al la nelaĉga fervora amiko, kiu per lia penado, mane kaj cerbe, dum tagoj kaj noktoj, senĉese kaj senrekompence, faris sian eblon por ebligi ne nur la kongreson de la Esperanta Asocio de Norda Ameriko, sed ankaŭ la Xlan Universalan Kongreson de Esperanto—S-ro D. E. Parrish.

2. Nian ŝaton pro la agado de la Aga Komitato, San Francisko, kiu zorgis pri la kongresaj detaloj, kaj niajn dankojn pro ilia afabla gastameco.

3. Nian dankon al la Kalif-Esp-Rondaro pro ilia kunlaboro kaj bonkora invito.

4. Ĉar la oficejo por Kongresoj de la Panama-Pacifika Internacia Ekspozicio, bonvole presigis kaj dissendis multajn presadojn al diversaj urboj kaj landoj, kaj ĉiel helpis S-ron Parrish en lia penado, ni prezentas al tiu oficejo nian dankon kaj konsilas ke la Sekretario skribu dankleteron al la Direktoro de tiu Oficejo, S-ro Jas. A. Barr.

5. Niajn sincerajn dankojn al ĉiuj kiuj per siaj penoj faris nian Kongreson interesa, helpa kaj amuza.

8TH NATIONAL CONGRESS OF THE ESPERANTO ASSOCIATION OF NORTH AMERICA

REPORT OF EXECUTIVE SESSIONS

Aug. 22-29, 1915

The 8th annual meeting of the Esperanto Association of North America was formally opened August 23, 1915, at 2.15 P. M., in Hall "J" of the Civic Auditorium, San Francisco, by the presiding officer Prof. H. B. Langille, Councilor of the Western Division, who welcomed the members in the name of the E. A. N. A.

The address of President J. D. Hailman was read by Prof. Langille.

The reports of the Secretary-Treasurer, the Chairman of the Special Finance Committee, and Chairman of Examinations Committee were read and received the approval of the members.

The amendments submitted by President Hailman, and Councilors Harris and Hetzel, which were published in the official organ 60 days prior to the annual meeting as required by the Constitution were taken up separately, thoroughly discussed and voted upon. Their adoption was unanimously approved. The revised Constitution will appear in an early number of this magazine.

2nd Executive Session

At the meeting Aug. 25th, at 9.45 A. M., several important topics were in the order of business. The Councilor meeting had been held the day before and the results of the election of officers were announced to the members present. The guiding spirits of E. A. N. A. for the fiscal year 1915-1916 are as follows:

President, Jas. D. Hailman, Pittsburgh, Penna.

Vice-President, Dr. B. K. Simonek, Chicago, Ill.

Secretary-Treasurer, Dr. C. H. Fessenden, Newton Centre, Mass.

Executive Committee: Dr. C. H. Fessenden, Chairman; H. W. Hetzel, Moylan, Penna.; E. F. Dow, West Newton, Mass.; D. E. Parrish, San Francisco, Calif.; I. A. McCaffrey, West Newton, Mass.

The Chairmen of the three standing committees are:

Examinations, Herbert Harris, Chicago, Ill. (formerly of Portland, Me.). Publications, E. F. Dow, West Newton, Mass.

Propaganda, D. E. Parrish, San Francisco, Calif.

The Educational Director, Paul M. Schuyler of Pickford, Mich., was re-elected.

Vacancies in the Council were filled as follows:

Capitol Division: Rev. J. L. Smiley, Annapolis, Md.

Southern: Miss E. Esther Owen, Palma Sola, Fla.

Ohio Valley: J. E. Fast, Delphos, O.

Central: Dr. Tobias Sigel, Detroit, Mich.

Prairie: Chas. H. Briggs, Minneapolis, Minn.

Southwestern: Dr. J. W. Torbett, Marlin, Texas.

Western: H. B. Langille, Univ. of Calif., Berkeley, Calif.

Canadian: Chester H. Crossman, Beverley, Sask., Canada.

Rocky Mountain: Mrs. F. M. McHugh, Salt Lake City, Utah.

An animated discussion regarding "Ways and Means of securing new members" next occurred, and that part of the President's message relating to this subject was again noted. A brief article from Mr. H. W. Fisher of Perth Amboy, N. J., was introduced, and many instances showing the results of individual personal work were cited by members. The matter of introducing the international language into the schools followed naturally in the discussion of propaganda methods, and the report of the Educational Director, Paul M. Schuyler, was submitted. A committee consisting of three members, Mr. H. B. Weaver, Dr. F. G. Cottrell and Mr. Albert Norris, was appointed to draw up a resolution regarding the introduction of Esperanto into the schools for presentation to this Congress and to the national Association.

The resolution as submitted read:

Resolved: That it is the sense of

this Congress that the Executive Committee of the Esperanto Association of North America appoint a Standing Committee whose duty it shall be to plan and direct the movement looking toward the introduction of the study of Esperanto into the Public School systems falling within the jurisdiction of the Association. In furtherance of this purpose the said new committee to have power to designate local or other special sub-committees.

No action was taken on the resolution at this session, it being held over until the following day.

Jas. D. Hailman, President, E.A.N.A.

3rd Executive Session

August 26th at 9.45 A. M. the members again met for business purposes, and the resolution before-mentioned was read by the Chairman. It was unanimously voted to submit the draft to the Executive Committee of the Association. The discussion regarding propaganda methods was resumed at this session, and the work being done by Mr. T. W. Palmer one of the guards at the Exposition Grounds was commented upon. Mr. Palmer has instructed over 6,000 people in Esperanto since April 1, 1915. It was suggested that a fertile field

for gaining new members to strengthen our ranks was here open to us. The Congress voted that the National Association should refer all inquiries received to the local organizations for personal follow-up and that it should also refer all persons interested enough to seek information, to the nearest local club or individual Esperantist.

The question of "Ways and Means" could not be discussed without mentioning the "Wherewithal" and the subject of a Guarantee Fund for E. A. N. A. was introduced. The plan in use by the British Esperanto Association which has proven so successful was outlined. Every member agreed that in order to effectively carry on the propaganda work for this country, and place our Association on a permanently strong basis such a fund has become a necessity. A final motion submitted and voted read as follows: It is moved that a Guarantee Fund for E. A. N. A. be created and that the general details of such a fund should be left in the hands of the Executive Committee.

Many suggestions and ideas for the successful development of the fund are already in the hands of the Executive Committee, and the hearty cooperation of every member is desired. Further details as worked out will appear in the official organ.

4th Executive Session

The closing session of the 8th Annual Congress of E. A. N. A. was called to order by Prof. Langille, August 27th at 9.30. Mr. John Hoyt, Commissioner of the Cincinnati Chamber of Commerce, on behalf of the various city organizations, the Chamber of Commerce, and the Mayor, cordially invited the 9th Annual Convention of the Association to Cincinnati in 1916.

The matter was held over and considered in the regular order of business, and Mr. Hoyt was extended the thanks of the convention for his cordial invitations.

The use of Esperanto to develop commerce with South America and after the war with Europe, was an important question brought up for discussion. That Esperanto could be and was used when the business demanded it was strongly emphasized. The fact that Germany has used Esperanto so extensively in the present

war leads us to expect that owing to her dealings with South America, after the war Esperanto will prove a factor in reestablishing those relations. It was suggested that America should get ready for this possibility, and for this necessary competition. A suggestion was submitted to the Executive Committee that the Propaganda Committee be instructed to prepare a leaflet suitable for presentation to the business man, aiming to convince him of the usefulness and practicability of Esperanto.

The convention was informed by Mr. A. S. Babcock, of the active movement now on hand to have the University of California credit the subject of Esperanto, — in which case a more active interest and desire for a knowledge of the subject will be created among the high school students.

The question of the convention city for 1916 was brought up and a telegram from Rev. J. L. Smiley, Councilor for the Capitol Division, was read: "Annapolis, Maryland invites the XII Universal Congress of Esperanto and the 9th National Congress of the E. A. N. A. to meet here in 1916. Governor Goldsborough offers the use of the State House for all sessions. Here was passed the first state law permitting

Esperanto in the schools.

Pastor J. L. Smiley."

Much pleasure and gratification was expressed over this cordial invitation, and the thanks of the Congress were extended Mr. Smiley. Invitations for the 1916 sessions of the Association were also received from Boston, New York and St. Louis, in addition to the one from Cincinnati referred to above. No action was taken, as it was thought wise to submit all invitations and recommendations to the Executive Committee for decisive action.

Resolutions of thanks on behalf of the Esperanto Association of North America were extended to Mr. D. E. Parrish and his active Committee, the California Rondaro, the Bureau of Congresses of the Panama-Pacific Exposition and to every Congress member for their cooperation in making the meetings so successful. The draft of the resolutions as prepared by a resolutions Committee was accepted.

The minutes of all previous sessions of the 8th Congress were read and approved, after which the 8th Annual Meeting of the Esperanto Association of North America was declared formally closed by the presiding officer, Prof. H. B. Langille.

THE PRESIDENT'S ADDRESS

to the

8TH NATIONAL CONGRESS OF E.A.N.A.

Ge-samideanoj of the Esperanto Association of North America:

The year passed since we gathered at our Sepa Kongreso in Chicago has been one of advancement and achievement, and now again the members of E.A.N.A. meet to review the past and plan for the future.

Encouraged by the enthusiasm and fortified by the loyal support displayed at the Chicago Congress, your officers and committees took up the task of carrying out the wishes of the Association as there indicated and have since consistently worked to advance its interests and develop its ideals. Our able Secretary, Dr. Fessenden, to

whom much of the credit is due for the results accomplished during the year, will lay before you in his report, the essential facts. Upon these it is unnecessary to dwell here, except to say that in the judgment of your officers the acquisition of a controlling interest in **Amerika Esperantisto** is a matter for deep congratulation. It is now possible for E.A.N.A. to direct the policy of its official organ thruout and to use it in larger measure to further the interests of the Association in every field of its endeavor. The singleness of purpose now existing in the two great pillars of the Esperanto movement in this coun-

try—E.A.N.A. and **Amerika Esperantisto**—can not but work to immense advantage to both.

Not alone the control of the magazine, but also the manner in which it was secured, is gratifying. It was only made possible by the self-sacrificing action of our members and stockholders, who by prompt and large donations of their holdings in the American Esperantist Co., achieved the happy result, subordinating their own private interests to the general good.

Nor is this the only instance during the year, in which our members have shown their loyalty to the Association, for several extra financial calls have been made—beginning with the special propaganda fund instituted at the Sepa and ending only recently with the fund authorized by the Executive Committee to meet the expenses occasioned to the Central Office by this present Congress. All of these have been carried to successful conclusions by the generous response of the members. These proofs of power and determination to meet the necessities of "nia afero"—combined as they are with evidences of greater harmony in our purposes and a systematic development of our resources and ability to cooperate in our aims; which has been the result of intentional and persistent effort upon the part of the Central Office—constitute a good augury for the future, in spite of somewhat meagre regular revenues and a membership list which is by no means what it should be in proportion to the territory covered. These latter are matters which all should lay to heart and to which, also, this Congress should give its earnest consideration.

As touching the first, your Executive Committee has thought fit to offer in the program, the subject of a Guarantee Fund for E.A.N.A., for your discussion and action. This method of providing for a deficit in revenues has met with success elsewhere, notably in the British Esperanto Association, where such a fund amounts this year to over \$25,000. The details of such a plan will be laid before you later and we earnestly urge that you carefully consider this subject and take action looking to the establishment in some form of a Guarantee Fund for this Association. Otherwise, our organization can not seize the many opportunities presented to it and can not play the part it should in spreading the gospel of Esperanto

throughout the world.

Closely allied to the matter of resources is that of membership and we also recommend to your thoughtful attention the discussion of ways and means of increasing our roll—a subject also incorporated in the Congress program. Our Association covers a great area—North America—and it should have a great membership. In passing, it might be noted that our name was adopted at the instance of a Canadian and that some of our best members are from the Dominion. Our field is broad and we should endeavor to develop it to the limit—a task which will require the faithful application of all our energies. A large membership means not only a full treasury, but enthusiastic workers everywhere and one of the vital necessities of continued activity is a realization by our members that progress is only possible through growth and that upon them depends the ability of the Association and its work to expand. In electing your officers and Committee, you impose upon them certain responsibilities, but at the same time you assume the reciprocal duty of providing them with the means to carry out your wishes, among which the most potent is the gathering in of new members. The Executive Committee earnestly hopes you will debate this subject to good advantage and carry away with you the determination to increase our list by many desirable names from your various localities.

We also respectfully solicit your attention to the various reports which will be submitted and to the amendments proposed to the Constitution. Your wise action upon these is desired, in order to perfect our fundamental document.

The report of the Educational Director, leading to a discussion of methods of introducing Esperanto into the schools should receive your attentive thought. This subject is one of the first importance and the Association should adopt a wise and positive policy in reference to it; in order that efforts to this end throughout our territory should be comprehensive and harmonious. Once adopted, our policy should be followed by our local groups—so that by cooperation and action along similar lines everywhere (so far as local conditions permit) we may attain our ends and not scatter or dissipate our force by

varying and contradictory methods in different places.

The discussion of the best ways of organizing and conducting groups should be productive of much good. An exchange of experiences can not fail of being helpful and the common adoption of successful methods must in the end build us a firmer Esperanto structure and consolidate and solidify our diverse groups and clubs into a great unified and stable continental Association.

The final subject to be presented for your consideration is the use of Esperanto in commercial development. America today has large opportunities for increasing her trade with her southern neighbors of the sister continent beyond the Caribbean sea. The Panama Canal and the European war both influence the situation and Esperanto should not be backward in striving to show to the business interests affected and now awakening to these opportunities, its peculiar advantages as an instrument for their purposes. Once developed and understood it would have an immense field and in the reconstruction of Europe after the war would be ready further to play its efficient part in re-establishing commerce and placing trade not only upon its usual footing but even upon a superior basis than has hitherto obtained. As the most influential organization representing Esperanto on this side the Atlantic, we should deem it our duty to take an active part in this extension of commercial relations—an opportunity no less for our altruistic purposes than for those seeking only gain. As opening a door for the introduction of Esperanto into the commercial world, this is our great opportunity —its like may never come again. Are we ready?

In conclusion, the President desires to express his appreciation of the good work done by the officers and Committees of the Association. The Central Office has been administered in an especially efficient and economical manner and the services rendered in that department can not be valued

in dollars and cents. Only enthusiasm for our purposes and determination to bring them to a successful issue can be recognized as the inspiration there. Our various Committee activities have been pursued in a spirit of harmonious cooperation and we stand upon the threshold of a new year with our work better organized than ever before. To those of the officers and Executive Committee responsible for this situation, hearty thanks are tendered.

It only remains to congratulate the Association upon the auspices under which it meets today and to offer again to our Western samideanoj and the authorities of the Panama Pacific Exposition our grateful appreciation of their invitation to hold our Oka Kongreso in San Francisco,—an invitation gladly accepted a year ago and now made doubly attractive by the gathering of the Dek-Unua Universala Kongreso de Esperanto here at the same time. Our friends have provided a feast of good things and the Association is not unmindful of the labor involved in spreading them before us. Offering then to those, our sincere thanks for the happy surroundings, amid which our meetings are to be held and for the spirit of comradeship and helpfulness which prompted their preparations,—shall we not, at the same time, indulge the hope that this, the first Congress west of the Mississippi may serve to bind in closer union and greater determination of spirit the members of E.A. N.A. from East and West, North and South, and may inspire in all American Esperantists the desire for active and helpful cooperation, to further the progress of the "verda standardo" —not only in North America, but throughout the whole world?

Personally, I offer to the E.A.N.A.-anoj and all Esperantists attending these gatherings, my cordial greetings, with my best wishes for a successful Congress and the early triumph of our common aims.

JAS. D. HAILMAN, Pres.,

The Esperanto Association of N.A.

I could today make vast sums from warfare if I so chose, but it would be better to die a pauper than that anything I have helped to make, or that any thought, word or act of mine should be used for the furtherance of this slaughter.

—Henry Ford

DEK-UNUA UNIVERSALA KONGRESO

Aŭg. 22-29, 1915

LA KONGRESANO EL MARSO

La Travivaĵoj de Stranga Vizitanto dum la Kongres-Semajno

Je mia vekiĝo tiun matenon mi sentis en la atmosfero ke tio okazos kio ŝanĝigos mian tutan vivon. Mi ape-
naŭ atingis mian lokon en la senfa-
dena telegrafejo, kie mi laboras dum
multaj jaroj, kiam el la aero alvenis
al miaj oreloj konata sono. Nia de-
legito sur la Terglobo komunikas kun
ni.

tagoj.”

“Kunveno de Esperantistoj” deman-
dis mi per la senfadenajo. “Ĉu mi
komprenas ke ĉiuj homoj kunvenos
en unu loko por ĉeesti Esperantan
Kongreson?”

“Tute ne,” ridante, laŭ mia opinio,
diras li. “Ĉu vi ne scias ke la tuta
loĝantaro sur Terglobo ne konas la

San Francisko, Calif.

“Jen Marso,” mi diris, “Kion vi
volas?”

“Ho strangajoj neniam ĉesos sur
Terglobo,” alflugas al mi la respon-
do. “Jen alia okazo por miro. La
Esperanto-parolantaj loĝantoj ĉi tie
kunvenos por mondkongreso dum sep

internacian lingvon same kiel la Mar-
sanoj ĝin konas. Tie ĉi nur tiu mal-
granda parto de la homaro estas Es-
perantistoj kiu jam vidas la lumon de
la tago kiam unuigita popolo, kom-
prenante unu la alian, pacame labo-
ros por la homaro. Je tiu tago la

Terglobanoj estos atingintaj le celon kiun vi Marsanoj jam atingis antaŭ miljaroj — la beno de internacia lingvo."

Mi preskaŭ ne kredis la amikan senfadenajon. Nur parto de la Terglobanoj uzas la internacian lingvon! Nur malgranda aro kunvenos por Kongreso! Mi pensis unu momenton kaj tiam ree al mia amiko:

Sufiĉe estis dirite kaj mi pretigis min por la vojaĝo. Mia matena sento ke io stranga okazos sufiĉe efektiviĝis!

Kalkulante per la Tergloba kalendaro estas la 22an de Aŭgusto kiam malsupre mi vidis en belega parko, grupon kiun per granda verda standardo mi konis kiel samideanojn. Atinginte la parkon, mi malsupren-

En la Ora Pordega Parko

"Ĉu mi povas alveni? De longa tempo mi deziras viziti la Terglobon, kaj ĉar mi nur povas paroli Esperante, sendube jen estas la taŭga okazo — dum la Kongres-Semajno."

"Certe, nepre alvenu! Oni bonvenos vin! Al la Kontinento Nord-Amerika, okcidenta flanko, en urbo kiun oni nomas 'San Francisko.' "

ĝis, kaŝante miajn elektrajn flugilojn sub la arbetaĵoj, kaj elserĉis la verdan standardon.

Estas neformala kunveno, mi sciigis, inter la floroj, belaj arboj kaj interesajoj de la Ora Pordega Parko.

Aro da Esperantistoj estis okupata, renkontante, babilante kaj ridante. Neniu rimarkis min kaj mi trovis

oportunan okazon por iomete studadi ĉi tiun grupon da gebravuloj kiuj spite de la mokadoj de egoisma mondo, kuraĝas antaŭenpuŝi sian idealon. Ĉar la posttagmezo rapide forflugis mi nur povas noti kelkajn kiuj eltiris mian specialan atenton.

Estis tie unu sinjoro, juna, bonaspekta. Al li oni direktis ĉi tiun kaj tiun informpetojn, ĉu gravan, ĉu malgravan. Kiam oni deziris sciigon pri io, oni petis ĝin de li. Viro, rapidmovanta, inteligenta, mi bone komprenas kial li kuraĝas preni sur siajn ŝultrojn la respondecon kaj laboron poste eltrovitajn de mi. Vere, praktika idealisto, oni povas nomi S-ron Parrish.

Alian sinjoron mi vidis tie, — juna entuziasmulo, la ĉiama portanto de la verda standardo. Mi jam rimarkis ke tia kuraĝigilo, — entuziasmo — estas tre necesa al Terglobanoj kaj esperas ke ĝi restos ĉiam al la gaja Kongres-kasisto, S-ro Vinzent.

Kompreneble mi ne povas citi ĉiun personon ĉeestante la parkan kunvenon, sed unu vorton pri la malgranda blondulino kiu ĉie estis trovata, helpante la vizitantojn, rektigante malfacilaĵojn kaj ĉiam kaŭzante feliĉon. Mi miris pri kie ŝi povas en-

F. M. D. Van Sloun
Sekretario de la Kalifornia Rondaro

teni tiel multe da energio. Sendube la Kalifornianoj ne povas ekzisti sen la helpo de Fraŭlino "Van."

Mi ĝojis renkontante alian sinjorinon el lando tre malproksime, fervora Esperantistino kaj vera helpantino al sia ĉiamokupata edzo, S-ro Parrish. Pro ŝia bonveno la vizitantoj tuj eksentis sin ĉeĥejme.

La vizitantoj admiris la belan parkon eĉ sufiĉe por kontentigi la fieran Kalifornianaron, kaj je vesperiĝo kiam la oficiala aŭtomobilisto forflugis, lia aŭtomobilo plena je Esperantistinoj, ĉiuj diris "ĝis revido" por renkonti ĉe la unua laborkunsido morgaŭ matene.

Lundon, la 23an

Ĉar en Marso ni ĉiam deziras la gajan ludtempon, kaj malofte pritraktas gravajojn, kompreneble mi ne tre ŝatis la solenajn laborkunsidojn. Tamen al la halo en la urba aŭditorio mi iris por la malferma kunsido de la Internacia Kongreso. Neniu observante min, mi trapasis la pordon, kaj sidiĝis en neobservita angulo de la ĉambro por rigardi kaj aŭskulti. Kiel antaŭe dirite mi neniam ĉeestis tian kongreson, kaj pro tio la aferoj multe interesigis min. Mi sciis nenion

S-ro A. S. Vinzent
Kasisto de la Kongresa Komitato

pri la tagordo aŭ kion ajn ili intencis fari, sed unue mi vidis ke le ĉeestantaro jam elektis altan, seriozan sinjoron kiel la Prezidanton. Tre strange kaj interese li aspektis al mi, kvankam mi sentis kompaton en mia koro por li pro la malfeliĉa akcidento kiun li renkontis tiun matenon. Mi ne scias, — sed ŝajne, dum la nokto eble, iu malinda viro forŝtelis liajn vestojn, kaj li devis porti jupeton pendante malsupren de la talio, kaj dikajn ŝtrumpojn etendante supren, pro la malvarma matena aero. Bedaŭrinde la du vestoj ne estis sufiĉe longaj por kuniĝi, kaj la nudaj genuoj estas malkaŝitaj al la kruelaj ventoj. Baldaŭ, tamen, miaj kompatemaj pensoj subite forflugis de mi. Per pecetoj da konversacio aŭditaj mi ektrovis ke li, la Prezidanto, ne perdis vestojn per rabistoj aŭ alimaniere, sed estas

la diversaj delegitoj, kelkaj longaj, aliaj mallongaj; kelkaj interesaj kaj aliaj ne tiel interesplenaj. Ĉiu devis paroli, volonte aŭ ne volonte, ĉar la vigla okulo de la sekretario elserĉis ĉiun hontemulon. Multaj diversaj partoj de la Terglobo salutis la Kongreson, persone kaj per leteroj kaj telegramoj. Post unu aŭ du horoj preskaŭ ĉiu paroladetiis aŭ paroladegis, — escepte mi mem, kaj kiam tiu okulo de la sek. alfiksis min multe pli ofte ol mi ŝatis, mi pensis ke venis la tempo por forkuri, kaj tion mi faris.

Sed legante la programon al mi donitan, mi sciigis ke estas alia laborkunsido posttagmeze tiun tagon. Pro mia granda scivolemo mi devos esti tie.

Revenante al la sama ĉambro je 1.30 p.m., mi trovis preskaŭ la saman

vestita en sia nativa kostumo laŭ lando nomita Skotujo! Post tiu klarigo mi sentis pli bone, kaj pli multe interesiĝis, ĉar pitoreskaj kostumoj ĉiam eltiras mian admiron.

Sekvis la elekto de S-ro Parrish kiel Sekretario. Oni multe aplaudis, — sendube ĉar nun ĉiu certigas ke la malfacilaj taskoj, kaj ĉia detala laborado estos bone kaj zorgeme plenumitaj.

La Vic-Prezidanto de la Dek-Unua estas Prof. H. B. Langille, — kiu, poste mi aŭdis, tenas altan kaj gravan pozicion kiel la "Ĉefprizorganto" de — la Kongresanoj.

Mi aŭskultis la salutparoladojn de

ĉeestantaron kunvenante por la unua laborkunsido de la "Esperanto Association of North America." La kunveno malfermiĝis kaj oni procedis laŭ la tagordo, sed ju pli multe mi aŭskultis des pli malmulte mi povis kompreni. Mi vidis per la agoj kaj gestoj de diversaj personoj ke la estro legis ion gravan, ke aferoj postulas multe da diskutado, kaj ke oni voĉdonas, sed la lingvo estas tute stranga. Subite mi memoris ke mi estas en Usono ĉe kunveno de nacia asocio, kaj la terura vero eksplodis je mi ke ili parolas usone!

"Ĉi tiu ne estas taŭga loko por mi," mi murmuretis al mi mem kaj atin-

ginte la pordon, mi nur haltis unu momenton por paroli kun juna nigr-okula viro pri la vespera programo. Sub la gvidado de tiu sinjoro lundon vespere oni vizitis la faman Ĥinan kvartalon de San Francisko. Je la fino de ĉiuj okazoj, mi, lacega pro miaj penadoj bone rigardadi ĉiujn, junajn kaj maljunajn, dum la tago, ekserĉis mian dormlokon.

Mardon

Frue matene mi vojaĝis al la pramdomo laŭ sciigo en la Kongresbulteno eldonita de tiu ĉiamlaboranta sekretario, S-ro Parrish. Hodiaŭ estas la "Granda Tago" el la Kongres-semajno. Sekvante la verdan standardon la Kongresanoj iris kune trans la golfon, inter la koro de la mirindaj Kaliforniaj arbaregoj, kaj supren, — laŭ la "plej malrekta fervojo en la mondo," — al la pinto de Monto Tamal-

sas pri la propagandado, pri lernejoj, pri komitatoj, pri laborado, pri io grava. Estas vere la tempo por ludi. Ĉe unu tablo mi rekonis la "oficialan aŭtomobiliston" kun iu sekretariino kaj kelkaj gajegaj kamaradoj, — la malgranda blondulino kaj aliaj junuloj, — kaj kiel ili povis mangi, paroli, ŝerci, kaj ridegi tiel senfine, mi ankoraŭ ne povas kompreni. Post kiam la "internaj gehomoj" estis kontentigitaj, ĉiu decidis laŭvole sian programon. Kelkaj tuj suprenrampis al la observatorio je la pinto de la monto; ceteraj promenadis ĉirkaŭen, fotografante ĉion kaj ĉiun; mi sekvis unue tiun grupon, poste alian. Estas parto de mia laboro ke mi helpu prizorgi la "oficialan aŭtomobiliston" kaj kunulinon, sed multfoje ili forkuris de siaj diversaj geprizorgantoj.

La vidaĵo de la observatorio tute

pais. Neniu povas iam forgesi tiun mirindegan vojaĝon. S-ro A. H. Babcock, lerta Kalifornia samideano, estas la civila inĝeniero, kiu konstruis la unikan relvojon, kaj kompreneble tiu fakto eltiris nian specialan intereson, S-ro Babcock estante kun ni. La fama "duobla banto" kuŝis antaŭniaj okuloj kaj postulis nian miregon. Meze de la vojaĝo, la vagonaro haltigis, kaj oni faris fotografiaĵon de la tuta kompanio.

Atinginte la supron ŝajne la meztagmanĝo estas la plej grava afero kiu okupas ĉiujn pensojn. Dum mi rigardis la arojn ĉe la diversaj tabloj mi decidis ke hodiaŭ oni tute ne pen-

meritis la penadojn per kiuj ni atingis ĝin, ĉar la suno brilis plej forte dum la rampado tien. Revenante al la hotelo, en la danc-paviliono, mi ektrovis ke la anoj de la Kalifornia Rondaro kunvenas en neformala laborkunsido. Post diversaj diskutoj kaj iomete da argumentoj, oni sukcese plenumis gravajn aferojn rilate al la ŝtata asocio, kaj elektis sian oficistaron. Laŭ mia opinio tiu asocio sin pruvos tre agema dum la venonta jaro.

Dum la kunveneto okazas, kelkaj gepiedoj estis frapetantaj la plankon, kaj senpacience atendantaj danc-muzikon. Mia laboro ree komenciĝis, ĉar denove mi devas prizorgi kelkajn

ĉeestantojn. Eble pro la varmeco, multaj ne deziris danci, sed el ili kiuj tion volis, ho ve! Ne ĉeestis Komitato de Cenzuristoj kaj ĉiu kiel eble plej profitis pro la bedaŭrinda fakto. Multaj el la "inoj" ne dancis kaj pro tio multaj el la sinjoroj kiuj volis tute ne povis danci. De mia loko kie mi povis vidi ĉion, mi rimarkis ke iu sekretariino, la V. S. Portanto, la Of. Aŭtomobilisto, la nigrokula junulo, alia Kalifornia giganto kaj kelkaj aliaj, dancadis kaj ree dancadis, sed ankoraŭ ne estas sufiĉe da kompaniulinoj. Fine en la kapon de la nigrokululo enflugis hela ideo. Li kaptis ĝin kaj baldaŭ mi vidis lin enirante la privatan kancon de la Esperantistoj kune kun neesperantista junulino kiun li ankaŭ kaptis ekster la pordo. Li devus danci kaj tio sufiĉas. Li ĝuis nur unu mallongan danceton kun la novulino kiam la V. S. Portanto, ankaŭ senpacience atendanta danckunulinon, vidis lin. Mi kompatis tiun junulon, vidante tion kio okazis, ĉar ree li estas sola kaj la V. S. Portanto unupaŝas ĉirkaŭ la ĉambro kun la ŝtelita fraŭlino. Estas tiaj okazoj kiaj farigas nin optimistoj kaj pesimistoj.

Tiam mi rigardis alian grupon. Jen iu sekretariino kaj la of. aŭtomobilisto dancas je entuziasma kaj vivplena stilo. Iu sciigis min ke ili dancas germane. Pro diversaj kialoj, mi tute kredis tion.

Je la sesa ni prenis interspacon por rigardi belegan kaj mirindan sunsubiron de la montpinto, kaj poste ĉiu ŝajnis preta por la vespermanĝo. Mi ne havis la tempon por manĝi, ĉar la "prizorga" devo alvokis min. Unu grupo rapide manĝis, tiam ree al la danc-halo,—kie ankaŭ mi troviĝis. La minutoj forflugis sammaniere kiel la piedoj de la dancantoj ekflugis, kaj tro baldaŭ venas la horo por la hejmveturado. La nokto preskaŭ superis la perfektan tagon, kaj la luno kaj helaj steloj ŝajnis tiel proksimaj ke ni povus tuŝi ilin. La Kongresanoj preferis gliti malsupren en tia tramo, rapide, sen ia maŝino, nur per la antaŭenpuŝo donita de la deklivo. En la plej malantaŭa benko de la plej malantaŭa tramo, tie estas tre komforta loko de cidis sinjoro kaj kunulino. La aliaj jam sidiĝis kaj verŝajne neniuj escepte ili dezirus tian lokon. Sed la vojaĝo ankoraŭ ne komencis kiam elserĉanta okulo de alta Kalifornia giganto ektrovis la paron, kaj tuj li ankaŭ decidis ke tio estas komforta loko. Tamen, li estas iomete timema, sendube

opiniante ke "tri estas amaso." Sed aliaj geprizorgantoj ne estis tial pensemaj, kaj opiniis ĝin pli bone ke ili ankaŭ ĝuu la vidaĵon de la plej malantaŭa benko. Spite de la minacoj, grimacoj kaj malbenoj de iu kompatinda sinjoro, sur tiu plej komforta benko, je la fino de la ĝuema "glitado" estas trovitaj tri aliaj personoj,—unu eĉ rampinte en lokon, meze da la "feliĉa" grupo, post la komenco de la veturado, afabla kondukto haltinte la tramon sur la monto kaj permesante ĝin.

Trans la golfon ni revenis, la lumoj de la Ekspozicio aperantaj kiel mirinda Lando de Feinoj. Aŭskultante al la babilado Esperanta, kaj rigardante la feliĉajn vizaĵojn, mi konkludis ke tago neniam sekvos tiel plena je gajeco kaj tia Esperantisma spirito kiu nin unuigas en nian unikan propran fratecon.

"Merkredon, Aŭg. la 25an"

mi legis en la Bulteno enhavos la 2an laborkunsidon de E.A.N.A., je la 9a matene. Mi dubis, ĉu mi vizitos ĝin. Kiel mi diris, mi estas plezuramanto kaj tute ne deziras enkonduki mian gajan spiriton en la gravajn aferojn diskutotajn en la kunveno. Tiajn mi lasos al la taŭgaj personoj, kaj decidinte tiamaniere, mi atendis la 8an, ptm., kiam okazos la "Germana Domo" amuzvespero. Mi nur esperis ke la prizorgantoj restu fidelaj dum la tago.

Sendube ĉiuj sin montris tiun vesperon, kaj multaj ne-Esperantistoj alvenis por vidi kaj estis konvinkataj. La "stelo" por nia ĝuado estas la komedieto sub la gvidado de S-ro H. B. Myers, Instruisto en Redwood City Liceo kaj partoprenita de liaj Esperantaj kursaninoj. Ke ĝi estas vera komedieto, tute plena je humoro, la ridadoj de la aŭdantaro bone atestis. El la Kongresa Bulteno mi elĉerpas la jenan paragrafon rilate al ĝi:

"La Komedieto—La Perfekta Kuiristino. S-ro Belmanĝo (bona nomo—vidu malsupre) estas frandemulo, preskaŭ gastromo; li ne ŝatas vojaĝojn; muziko ne lin interesas; lia plezuro estas bona manĝado. Pro tio li penis instruadi sian kuiristinon Franjon per kombino de konsiloj, kritikoj kaj laŭdoj. Pri ŝi li estis tre fiero. Ŝi estas eĉ necesa por li. Sed jen, la riĉa amerikanino! Oni diris al ŝi pri la kuiritalento de Franjo. Tuj ŝi volas akiri al si la perfektan kuiristinon.

Si proponas pli altan salajron kaj tio tiel maltrankviligas S-ron Belmango ke li, por konservi Franjon al si, volas edziĝi je ŝi. Ke ŝi rifuzas lin, surprizas lin, kaj li ne scias kion fari. La amerikanino vizitas lin kaj diras ke ŝi estas tre riĉa kaj proponas pagi al Franjo ĉe 200 spesmilojn monate. Fine post kiam Franjo rifuzis lin kaj la amerikanino revenis, li decidas fari pro-

Joina, juna servantino, Hazel Lamb; S-ro Belmango, Boemo (S-ro Myers).

La bonega elparolado de la partoprenantoj, la beleco de la junulinoj, (lernantinoj nur dum kelkaj monatoj de S-ro Myers), kaj la facila maniero per kiu ili ludis, forte impresigis min. Mia timego je la brovsulko de Boemo forflugis pro lia personado de la afa-

"LA TEATRA TRUPO"

Marie McAuliffe
Hazel Lamb

Rose Lanfear
Lorraine Dickey

ponon al S-ino Scott, ke ŝi edzinigu je li—por havi Franjon! Kiel dirite, tiel farite! Kaj Franjo restas kaj ricevas 150 spesmilojn. Si ja estas fianĉino de Petro!"

La personoj kiuj ludas la diversajn rolojn estas:

Franjo, la perfekta kuiristino, Rose Lanfear;

S-ino Scott, la amerikanino, Marie McAuliffe;

S-ino Kimmerli, fratino de Belmango, Lorraine Dickey;

bla S-ro Belmango, kaj dum la sekvantaj tagoj li neniam povis timigi min per ĝi.

La resto de la programo ankaŭ plaĉis la aprobeman aŭdantaron. Tiu estas kiel jene:

Aria, Lucia de Lammermoor, S-ino M. Roeckel-Grubb;

Macree; Kanto pri Steleto, F-ino Mary Lindsay;

The Bumble Bee, Mme. Roeckel-Davis;

Star-Spangled Banner, Mme. Roeckel-Davis.

La "teatra trupo" ankaŭ pruvis ke ĝi povas kanti sufiĉe bone kiel ĝi povas ludi, kaj multe ĝojigis nin per la Duetto "Love Tales from Hoffman" de F-inoj McAuliffe kaj Dickey; "Juanita" de la tuta kompanio, kaj la solo "Sole Mia" kantita de S-ro Boemo. Pro la lasta kanto ni speciale rekomendas "Boemo" al venonta "Esperanto-Grandopera Trupo." Ni volonte vetos ke li kaptos multajn ne-Esperantist(in)ojn kiel sekvantojn de la verda standardo, nur per la kantado de "Sole Mia."

La Oratora Konkurso donis oportunokazon al kelkaj montri ke la lingvo farigas oratorojn. La konkurso estas sen preparo,—nur kelkaj horoj antaŭe la partoprenontoj estis sciigitaj pri siaj temoj. Eniris S-ro L. H. Gorham, la unua parolanto, elektinte la subjekton: "Ĉu Laboro estas necesa?" Je la fino de la dek minutoj, mi ne estas certa pri la opinio de S-ro Gorham rilate al Laboro, sed estas fakto ke dum tiuj minutoj li laboris,—tre diligente.

S-ro A. J. Baker, junulo kun serioza sed viveca maniero, elektis "Nokte ĉe la Ekspozicio," kaj per bonega vortbildo oni preskaŭ povis vidi antaŭ si la belajn videblajn al Ekspoziciajn vizitantojn. S-ro Baker estas gardisto ĉe la Ekspozicio kaj bone konas tion pri kio li parolas.

Mi tute ne komprenis kial F-ino Leavitt elektis "Kiam mi deziris ke la Planko englutu min"—ĉar ŝia bonstila paroladeto ne meritis tian nomon. Sendube ofte ni volas ke la planko englutu tedeman paroladiston, sed neniam kiam oni paroladetas tiel mallonge kiel F-ino Leavitt.

Kvare, al la plafono antaŭeniras S-ro Peterson, nia malgranda junulo kun la nigraj okuloj. Kio estas lia temo? Ha, bonege! Mi preskaŭ konjektis: "Kial mi gajnos la Premion". Li prezentis bonajn argumentojn sed laŭ mia opinio li ne forkuros kun la premio. La kialo? Sekvante lin, ni vidas tiun junan giganton, la V. S. Portanto,—la sama sinjoro kiu la antaŭan tagon kaptis la fraŭlinon gajnita de la ĵus parolinta junulo. Ĉu mi povas kredi ke li permesus la plimalgrandulon forŝteli la premion?

Li, S-ro Vinzent, havas la temon: "Mia Plej Feliĉa Momento." Verŝajne, juĝante per lia paroladeto, tiu momento,—aŭ tiuj momentoj—estas kiam, la hieraŭan tagon—li kaŭzis di-

versajn ĝenajojn al la antaŭcitita junulo, al la oficiala aŭtomobilisto, kaj aliaj sinjoroj.

Nun, ĉiu konkursanto partoprenis, kaj la gejuĝistoj eliris por decidi pri la gajnanto. Intertempe S-ino Beebe el Los Angeles tre amuzis nin per sia lerta personado de geknabetoj en lernejo.

Revenante, la juĝistaro —Juĝisto Daingerfield, S-ro Colquhoun, Wm. H. Chase, S-ino Parrish kaj F-ino McCaffrey—anoncis S-ron Baker kiel la unuan premiiton. S-ro Vinzent gajnis la duan. Ŝajne la decidoj estis agrablaj ĉar neniu volis "mortigi la decidantojn." Tiu fermis la amuzvesperon, ĉiuj malrapide forlasantaj la ĉambron je malfrua horo.

Ĵaŭdon, la 26an

La tuta mateno estis okupita je labor-kunsidoj, kaj sendube la oficialaj protokoloj montras ke multaj gravaj aferoj estis pritrakitaj. Mi montris min je la sesa posttagmeze, en la akceptejo de la Hotelo Ramona kie okazos la komuna vespermango. Ĉiu samideano, "preskaŭ"-samideano, kaj tiuj kiuj iun tagon estos samideanoj, ĉeestis la kongres-bankedon. Ĉiu sidloko ĉe la longa tablo estis okupata. Miaj okuloj elserĉis la honor-gaston, kaj jen mi vidas malgrandan viron, kies inteligenta, afabla kaj bonvola aspekto forte frapas min. Lia vizaĝo sin montras la vizaĝo de la idealisto, la homaramanto. Subite mi konas lin,—tiu bonkonata sinjoro, Louis F. Post, la amiko de la mezklasa popolo, la propetanto por vera demokrateco. Viro, tre agema en tia inda movado,—la terposeda reformo, li nun tenas la oficon de Helpsekretario pri Laborado en la Usona administracio.

Post bonega mango, mi senpacience atendis la paroladetojn, kiuj estas donotaj al ni. S-ro Parrish per lia facila kaj ĉiam interesplena maniero, agis kiel tostestro, kaj unue prezentis al ni la bonkonatan Usonan Esperantiston —Juĝisto Daingerfield. Ĉiam kaj ĉie postmanga parolanto unue diras ke li tute ne preparis paroladeton, estas terura surprizo por li, ktp. Neniu kredas la vortojn, la parolanto esperas ke ili ne kredos, kaj ĉiu restas feliĉa. Nuntempe tamen, konante S-ron Parrish, mi tute kredis tiajn komencajn vortojn de la Juĝisto. Li vere ne estis avertita sed oni neniam juĝus la fakton pro lia spirita paroladeto. Li bone komparis sian pozicion al tio de Danielo, kiam la profeto estis enmetita en la kaĝon kun la sovaĝaj leonoj.

Post rapida ekrigardo ĉirkaŭ la ĉambro, Danielo konkludis ke verŝajne oni ne deziras lin por liveri postmangan paroladon!

Tiam ĉiu plezurigis aŭdante la belajn vortojn de la internacia himno, "L'Espero", la senkompara kreitaĵo de la Majstro, kiel deklamita de Prezidanto Colquhoun, ankaŭ kruele ekŝovita en la kalcian lumon, de S-ro Parrish.

Poste oni prezentis la honor-gaston, S-ro Post, kiu sin pruvis oratoro kaj samideano, esprimante sian simpatian je la Esperanta movado, kaj sian kreon pri la estonteco. La parolado, angle, fariĝus bona propagandilo por nia afero. Oni multe aplaudis S-ron Post, kiam li finis la paroladon multe pli frue ol ni deziris. Ĉiuj devus danki al D-ro Cottrell, kiu kaptis S-ron Post dum tre okupata periodo, por ĉeestintan bankedon.

Sajne nun ĉiuj sufiĉe manĝis kaj oni kunvenis en aparta ĉambro por la U. E. A. kunveno. Tie gravaj aferoj estis pritraktitaj, kiel mi vidas per la oficiala protokolo de la kunveneto, kiu estas multe pli granda ol mi antaŭe opiniis.

Tiun vesperon, oni tute ne havis la tempon agi kiel prizorgantoj, ĉar la manĝaĵo, la paroladoj, la ŝercoj, kaj la kunveno postulis tiel multe nian atenton. Mi esperas ke iuj rimarkis kaj profitis pro tia distraĵo.

Vendredon, la 27an

Mi vidis per la Bulteno, ke tiun matenon okazos la fermaj kunsidoj de la Dek-Unua kaj la E. A. N. A. Mi multe aprobis la dankrezoluciojn faritajn en la du kunvenoj kaj eĉ volis danki persone la laborantojn kiuj fariĝis tian sukcesplenan semajnon.

Vespere ni renkontiĝis en Halo "A" de la Aŭditorio por la Propaganda Kunveno aranĝita de D-ro Cottrell. La grandega ĉambro ne estis sufiĉe plena, sed el la interesuloj kiuj alvenis scivoleme, ni varbis multajn al la Standardo. S-ro B. E. Myers (sen la brovsulko) prezidis, kaj unue prezentis Prezidanton Colquhoun, kiu mallonge citis sian uzadon de la internacia lingvo. Lia temo angle, mi komprenis, estis "How Esperanto fits in with the Average Man," kaj liaj diraĵoj estis direktataj al tiuj inter la homoj kiuj unue devus rekoni la praktikan necesecon por internacia lingvo antaŭ ol nia movado gajnos sukceson.

Per S-ro Parrish ni nun vidas la simplecon de la bela lingvo, kaj rice-

vas elmontradon de vort-konstruaĵo. S-ro Parrish ilustris sian paroladon per kreto kaj nigra tabulo, kaj ĉiu interesiĝis.

S-ro A. H. Babcock, la civila inĝeniero antaŭe pridirita rilate al la "plej malrekta fervojo," paroladis angle pri "La Valoro de Esperanto al Teknika viro," kaj sin pruvis tiel bona paroladisto kaj konvinkisto kiel li estas inĝeniero. Li priparolis personajn okazintaĵojn per kiuj li uzis la lingvon, kaj efike montris kial teknikistoj studu ĝin.

Por montri la belan sonon de Esperanto, S-ro Myers nun legis ekstraktajn el la "Ekspozicia Faktlibro" kaj ankaŭ la "Sep Aĝoj" el "Kiel Placas al Vi."

Ni nun vidas malgrandan viron antaŭ ni, prezentita de S-ro Myers, kaj kiu eltiris mian intereson tuj pro lia neordinara aspekto. Jen estas la "Malgranda Giganto" de la Pacifika Marbordo, — Walter Thomas Mills, la Socialista organizanto kaj oratoro. Mi ne scias pri lia kapableco kiel organizanto sed kiel oratoro mi demetas al li mian ĉapelon. Lia vivega por-Esperanto deklamado ekscitigis ĉiun, — Esperantisto kaj ne-Esperantisto — kaj mi pensis ke se Usono havus kelkajn paroladistojn similajn al li, kiuj propagandus Esperanton, baldaŭ la tuta lando varbiĝus al la internacia lingvo. Post lia parolado S-ro Mills konfesis al kelkaj ĉirkaŭstarantaj amikoj ke pri la gramatiko li ankoraŭ konas nur iomete, sed lia edzino estas tre fervora Esperantistino. Li daŭris ke kiam ajn ŝi riproĉas lin, tion ŝi faras Esperante, kaj tiamaniere li gajnas multe da Esperanto! Renkontinte S-inon Mills, ni tute kredis (?) la ŝerceman "giganteton."

Antaŭ la fermo de la propaganda kunveno S-ro Myers kaj S-ro Parrish respondis al demandoj faritaj de interesuloj, kaj aro da propagandiloj estis disdonata.

Sabaton, la 28an

"Jen la Esperanto-Tago ĉe la Ekspozicio," mi diris post legado de la Bulteno. "Kompreneble ĉiu Esperantisto sin montros hodiaŭ."

Mi estas prava, — ĉiu Kongresano alvenis, kaj en la Ekspoziciejo ni ektrovis multajn ankaŭ — tiuj kiuj laboras tie. La kunveniĝo ĉe la Scott-strata enirejo okazis je 9.15 atm. kaj nur kelkaj malrapidemuloj mankas kiam la sekvantaro marŝis unue al "Recital" Halo, — la verdaj standardoj flirtantaj kaj la orkestro ludanta

marŝadmuzikon. Alveninte en la bela halo, ni estas pretaj por la ceremonioj kaj la honoroj donotaj al nia Kongreso. Juĝisto Daingerfield prezidis kaj unue paroladis mallonge. Sekvis lin, la deputato de la Direktoro de Kongresoj por la P. P. I. E., S-ro James Vogelsang, kiu prezentos al ĉiu el la tri Kongresoj, la memorigan medalon de la Ekspozicio. Juĝisto Daingerfield ricevis la unuan belan memorajon, kaj akceptis ĝin Esperante pro la Dek-Unua Universala Kongreso; F-ino I. A. McCaffrey akceptis la duan pro la Esperantista Asocio de Norda Ameriko, kaj S-ro Parrish ricevis la alian pro U. E. A. La medaloj ripozos en la propra Centra Oficejo de ĉiu Asocio, kaj estos konservitaj kiel gravaj kaj indaj memoraroj de la ĝentileco kaj kunlaborado donitaj al la Esperanta Movado sur la Terglobo de la oficistaro de la Panama-Pacifika Ekspozicio, — precipe de la Fakoj de Kongresoj kaj ĝia Ĉefestro, S-ro Barr.

Leginte la protokolon de la vendenda ferma kunsido de la Dek-Unua, S-ro Parrish legis por ni la titolojn kaj kelkajn ekstraktojn el la manuskriptoj ricevitaĵoj por la Literatura Konkurso. Pro la beleco kaj talento montritaj de multaj kompreneble la juĝistaro havas antaŭ ĝi malfacilan taskon. La lasta kunsido nun fermiĝis, kaj la Kongresanoj, iomete senpacience, ĝueme foriris eksteren. La oficiala fotografisto estas preta por ni, kaj la tuta grupo estas kolektita por la Kongresfotografado. Restas nun antaŭ ni plena tago, dum kiu ni devas vidi tiel multajn el la belaj de la mirinda "juvelurbo" kiel ni povas. La amatoraj fotografistoj Esperantistaj estis ĉie kaj baterio da kameroj klikis senhalte. Mi vidis la malfeliĉan S-ron Myers tenita de du gigantoj (kiujn poste mi rekonis kiel S-ron Vinzent kaj Prof. Langille), kaj antaŭ ili la malgranda blondulino kiu kaptis la fotografadon de Boemo spite de lia kontraŭbatalado. Per grupoj kaj duope, la kongresanoj nun vagis laŭ la belaj avenuoj, kaj tra la grandaj konstruaĵoj. Post unu aŭ du horoj ne ekzistas en la Esperanta vortaro sufiĉe da adjektivoj por esprimi nian admiregon pri tiu "juvelurbo." La viroj jam mutiĝis kaj la "inoj"

preskaŭ atingis tiun (al ili) teruran staton.

S-ro Palmer, la gardisto kiu famiĝis pro la nombro da kursanoj kiujn li jam varbigis, kelkaj aliaj Esperantistaj gardistoj kaj laboristoj en la Ekspoziciejo estis elserĉitaj. La oficiala Ekspozicia Programo tiun tagon sciigis ĉiun vizitanton ke hodiaŭ estas "Esperanto Tago." En la Franca Konstruaĵo oni disdonis ekzemplerojn de bele presita kaj ilustrita "Turismo" libro, eldonita de franca firmo, la teksto tute Esperante. Vespere, per speciala aranĝado, la grandega serĉlumigilaro montris verdajn lumradiojn honore de la Esperantistoj. La finiĝo de la ferma tago de la Kongreso vere atingis la klimakson de semajno jam plena de ĉia gastameco kiam la Kaliforniaj loĝantoj povis prezenti al ni. Ĉar neniam diservo estis aranĝita por dimanĉo, ĉi tie en la senkompara Ekspoziciejo ni devas diri la adiaŭojn, — malfacila, malfeliĉa kaj nedezirita tasko por ĉiu. Mia koro estas plena je malĝojo ke mi nun devas elserĉi miajn flugilojn kaj foriri, kaj spite de mia ĉagreno ke Usono estas pli malprogresema ol ni Marsanoj rilate al la akceptado de internacia lingvo, mi tenas la esperon ke venontan jaron okazos nacia-kongreso, kiam mi estos inter la feliĉaj kongresanoj.

Alveninte al la kaŝloko de miaj valoraj flugiloj, mi serĉis, kaj serĉis kaj trarigardis ĝis mi preskaŭ freneziĝis, — sed ho ve! Ili ne estis videblaj. Je la nomo de la Marsaj ĉielo, kien ili malaperis? Ĉu mi ne povos reveni al mia amata Marso? Mi ne deziris resti inter la Usonanoj, — sovaĝlingvaj parolantoj. Grandega policano alfiksis min per malvarmega okulo, kaj diris kuriozan miksaĵon da vortoj, kiu sonis simile al "Muvon naŭ oroj! runjezin" — kaj mi rapideme ekmovos de tiu malfeliĉa loko. Do, mi devas vagi, propagandante la karan lingvon, ĝis kiam la Terglobo estos feliĉa unulingva hejmo same kiel mia perdita Marso.

Nun estas preskaŭ mia devo je la 1916a kongreso revivigi la Dek-Unuan, kun la eminentuloj, la aliaj geamikoj, kaj speciale etendi miajn kondolencojn al la — prizorgantoj. Al tiu tempo—ĝis revido Iamo.

MY TRIP TO THE CONGRESS

It was late in June when President Hailman made a hurried visit to the Central Office for consultation with the Executive Committee regarding our representation at the Congress in San Francisco. Dr. Fessenden, the General Secretary, found it impossi-

my appointment as the official delegate of E. A. N. A., and the responsibility for securing the wherewithal was taken over entirely by the President.

While the Central Office made the necessary preparations for the work-

F-ino I. A. McCAFFREY

Secretary, The American Esperantist Co.

Asst. Secretary, E.A.N.A.

ble on account of professional work to make the trip, and there was grave doubt that Mr. Hailman could attend. Upon the suggestion of the President then, the Executive Committee ratified

to be done during Congress week, Mr. Hailman constituting a Committee of One, proved himself tirelessly active. The first of August found a fund in the Central Office for the ex-

penses of the trip as a result of this activity. To those whose names follow, who assisted Mr. Hailman so generously and quickly, I wish first to express the sincerest thanks and appreciation of the Association. Conditions were such that it was most necessary to have present at the Congress an officer in direct touch with the Central Office, and this could not have been possible without your loyal and hearty assistance. That E.A.N.A. has profited resulting from the business transacted in our executive sessions, that a clearer knowledge of the purposes of our Central Office and the conditions under which we work, has been gained by many Esperantists,—members and non-members of the national body,—and that a closer tie has been established with our Western brethren, heretofore so far away and remote from us, in fact and spirit,—are some of the evident results obtained at first glance.

The personal element entered my trip and has proven such a factor that I can not help referring to it when expressing to Mr. Hailman and his assistants, my own personal appreciation.

Upon the invitation of the Detroit samideanoj, my first stop en route to the Congress was in that city, August 15th. For lack of space, I am forced to repress my enthusiastic account of that wonderful day. I appreciate however this public opportunity to again thank Dr. and Mrs. Sigel, "la florema sekretario," and all the rest of the "Detroit bunch" whom I so proudly claim as friends, for the hospitality extended to me. The beautiful little remembrance with which I was presented — a mother-of-pearl desk clock with its dainty silver inscription in Esperanto—is on exhibition in the Company's office, and is a

daily reminder of that never-to-be-forgotten date, August 15th, 1915.

Regarding my week in San Francisco it is impossible for me to mention here each and every one whose helpfulness and kindness contributed towards making my visit so perfect. My already firm conviction that the ties of Esperantism are the strongest, nationally and internationally, in the world today, was even more deeply rooted. The international language will not bring the millenium, no, — nor is it one of those beautiful idealistic dreams of which we have so many, just floating round the edge of the human race. It is however, the tie which will bind the real people of all races together,—the "just folks" of the great world family. As an established bulwark in our civilization, Esperanto will go forward,—it **must** go forward—in its mission, slowly but surely, gathering in, weekly, monthly, yearly, more and more adherents to its ideals—the practical business man; the professional man; the student; the worker,—all of them, the thinkers.

But to get back to my Western friends,—this isn't intended for a propaganda article. While grateful to all the "kongresanoj", naturally a special few on the Coast come prominently to my mind, among them Ge-sinjoroj Parrish, Miss Van Sloun, Prof. Langille, Prof. Horn and Mr. Vincent, all of whose unfailing cooperation earned my especial gratitude.

Every "kongresano" who was given the time of his life by our friends in the wonderful Exposition City will heartily echo the statement that none of us would think of missing the 1916 Congress,—you "stay-at-homes" may well profit from our experience and example.

"I. A. M" cCaffrey
West Newton, Mass.

Jas. D. Hailman, Pittsburgh, Pa.
Dr. J. W. Snider, Newcastle, Ohio
Dr. Tobias Sigel, Detroit, Mich.
Louis Steiner, Detroit, Mich.
Conrad Buetler, Detroit, Mich.
Julian E. Fast, Delphos, Ohio
Grace Hartshorn, Delphos, Ohio
"Cash"
Dr. G. P. Ferree, Grant Park, Ill.
Prof. C. R. Bowen, Meadville, Pa.
Dr. B. K. Simonek, Chicago, Ill.
H. W. Hetzel, Moylan, Pa.
Salt Lake Esperanto Club, Salt Lake City
Jas. N. Wilson, Erie, Pa.
Herman Lemp, Erie, Pa.
W. C. Durkee, Boston, Mass.
Gustave Muehlke, Detroit, Mich.

Jos. Silbernig, New York City
J. A. Whitcomb, New York City
A. Mayer, Washington, D. C.
B. C. Saunders, Washington, D. C.
K. C. Kerr, Youngstown, Ohio
H. W. Fisher, Perth Amboy, N. Jer.
Huguenot Park Esperanto Group, S. I., N. Y.
Penna. Esperanto Association
New England Esperanto Association
Esperanto Section, Academy of Science and Art, Pittsburgh, Pa.
J. E. Jones, Pittsburgh, Pa.
Herbert Harris, Portland, Me.
W. H. Huse, Manchester, N. H.
Philadelphia Esperanto Society, Phila. Pa.
Kongresa Komitato de la XIa Kongreso, San Francisco, Calif.

THE ESPERANTO ASSOCIATION OF NORTH AMERICA

Central Office, Newton Centre, Mass.

C. H. Fessenden, Sec.

President

J. D. HAILMAN
310 So. Lang Ave.
Pittsburgh, Pa

Secretary-Treasurer

DR. C. H. FESSENDEN
Newton Centre, Mass.

OFFICIAL COMMUNICATIONS

Our progress during the past year has been very gratifying. There has been an entire change in the way in which Esperanto is spreading and growing. In our early history large classes were organized with no end of enthusiasm. Esperanto was a fad and like all fads attracted a large number of persons who after a superficial interest were ready for the next new thing. The result was an apparent decline of Esperanto.

There were, however, in every important centre those who appreciated worth and who during the period of reaction from the first rush of enthusiasm kept the local organizations alive and added somewhat to their membership from year to year.

The past year has been a busy one in our Central Office and we are extremely gratified at the class of persons from whom our inquiries are received and the seriousness with which they take Esperanto. Our organization is growing slowly in size and rapidly in solidity.

At the recent congress in San Francisco all sorts of plans were discussed as to our methods of work during the coming year and ways and means for properly taking care of the many inquiries were considered. Wisely, or unwisely,—as the case may be, the membership fees in our Association were set at a figure which could not really be called a fee at all and the expenses of office management and proper care of inquiries have always been in excess of the receipts from regular channels, leaving the burden of support upon the few rather than upon the many.

Arrangements are now being perfected for the establishment of a permanent fund, such as that of the British and German Associations, U.E.A., and several of the other successful national organizations. With this provision we hope to be able to do more for each member of our organization and to make them feel that they are getting as well as giving.

We want the help of every member during the coming year. This help should consist in prompt renewal of membership fee, an interest in assisting us to acquire new members and a willingness to help us in the instruction of those in their vicinity from whom information is asked.

It is decidedly important that every member should be a subscriber to the magazine and just as important that every subscriber should be a member of the Association. Interest in both makes Esperanto of much more value to those who are studying or using it.

In the following number we shall go more into detail as to our plans for this year's work. Our ability to carry them to a successful issue depends largely upon the help we receive from the individual units.

Committee on Examinations Annual Report

Your Committee on Examinations, by its Chairman, respectfully submits the following report for the year just closing:

During the early part of the year your chairman spent much time in a careful study of the requirements for examinations in the national associations of the principal European countries, and later prepared a new set of examination papers, which have received the approval of the whole committee and of our national Secretary, and will soon come into regular use. During the year six candidates have passed the examination for the Elementa Diplomo and two have tried it unsuccessfully; five have passed the examination for the Supera Diplomo and two have failed. This total number of applicants, fifteen, seems much too small in an organization as large as ours. It is true that a very good number of members have already received the diploma of one grade or the other, but it must also be true that a large number, who are well

qualified, have not yet tried the examinations.

Judging from those societies with which your chairman is most familiar, about 33 per cent. of the members have passed one or the other of the examinations, and an additional 10 or 12 per cent. could undoubtedly try them successfully.

If even a small percentage of the membership of every society in the country would try the examinations each year, it would not only be a great help to the national Association, but would be a mighty stimulus to the membership of each subordinate society and would raise the level of proficiency throughout the land. The advantage to the individual is twofold: the work involved makes him a better Esperantist, and the award gives him a higher standing among his fellows.

It is suggested that the earnest workers in every part of the country, bring this matter to the attention of the local Esperantists and endeavor to increase the number of candidates for the examinations during the coming year; and your chairman urgently requests the secretaries of the various societies to report to him at the earliest possible date the percentage of their members who now hold diplomas, and to forward a similar report in July, 1916. It will then be easy to see which society makes the greatest advance in this respect during the year.

For the Committee,

HERBERT HARRIS, Chairman
5338 Blackstone Ave.,
Chicago, Ill.

Students' Esperanto League

Owing to the fact that so few representatives of the League were present at the San Francisco Congress, no regular business meeting was held. The election of officers will take place by mail ballot, and results announced in the coming issue of the magazine.

Several young people have become interested in the vicinity of the Exposition City, and through the efforts of Clement W. Barker and John W. Greenwood, of Oakland, a Rondo is being organized. Liganoj Barker and Greenwood are both valuable additions to our organization, and the establishment of a Rondo in the far west will prove particularly ben-

eficial to our work. Mr. Barker has an extensive Esperanto Library, which will form a branch of the main library in Portland, Me., for the benefit of Oakland members.

We take this opportunity of expressing our deepest appreciation to Mr. Herbert Harris, Chairman Examinations Committee, E. A. N. A., who at the Chicago Congress was appointed as Adult Adviser of the League from the National Association. Mr. Harris has been tireless in his efforts to secure better organization, arousing interest on behalf of the League among the E. A. N. A. members, and securing members from his own wide circle of young friends, in addition to following up assiduously those names submitted to him as prospects. Mr. Harris has now been obliged on account of his health to decline renomination, and every one of us regrets most deeply that he is not with us this year. We can feel sure however that his interest in the younger Esperantists and in the League affairs will be as keen as ever, and every Selano should pay tribute to the work he has done for us by a deeper sense of responsibility towards the welfare of the League, and a determination that we shall increase our field of usefulness during 1915-1916. It can be done, if each will do his share. Address the Secretary, Clyde Kennedy, Parsons, W. Va., and tell him you are willing to help!

THE DISTRICT ASSOCIATIONS

New England Esperanto Association

The annual meeting of the New England Division which was cancelled some weeks ago, is now scheduled for Saturday, October 23rd, in Boston. The business meeting at 3 o'clock, for the election of officers, etc., will be held in the rooms of the Boston Esperanto Society, Pierce Bldg., Copley Square. Supper will be at 6.00 o'clock, the place to be announced. An enjoyable evening program in the rooms of the Society is in preparation. Members who contemplate attending,—and all are urged to make a special effort to be with us on that date,—are requested to notify the Recording Secretary of the Division, Miss E. J. Meriam, 50 Congress St., Boston. Members from other societies and divisions will be heartily welcomed.

Pennsylvania Esperanto Association

The 8th Annual Meeting of this organization will be held in Philadelphia October 22, 23, and 24. The local society in this city has made a strong bid for the honor of entertaining the State Association, and a program of more than usual attractiveness has been arranged. The headquarters during the three days will be the Windsor Hotel, 1217 Filbert St., Phila.

The program as announced will be as follows: Friday, Oct. 22, 7 P.M., Banquet at Hotel Windsor; 8.30 P.M., Regular monthly meeting of the Phila. Society, same place; 9.00 P.M., Entertainment, including the first presentation of a one-act comedy "Indigneco" by M. Levene of the local society.

Saturday, Oct. 23, 9.30 A.M. Sight-seeing, a la Esperantaj Kongresoj, including visits to the City Hall, Wanamaker's, Curtis Publishing Co., Independence Hall, etc. At 2.30 P.M., the regular business session of the Penna. Association will be held at Commercial Museum, in the Library (North Bldg.), followed by tour of inspection thru the Museum. 8.00 P.M., Public Propaganda Meeting in Lecture Room of Free Library (Widener Branch), Broad and Girard Ave.

Sunday, Oct. 24, at 9.00 A.M., Excursion to Wilmington. Boat leaves Chestnut St. Wharf; round trip, 25cts.

This extensive program should bring out every Esperantist in the Keystone State, and many from neighboring states. New York and New Jersey should be well represented. No Congress ticket is needed only advise the secretary promptly of your intentions. Address, Henry W. Hetzel, Sec. Penna. Esperanto Association, Moylan, Penna.

(We hope every visitor will be able to inform the local "Fratamurbanoj" why the Philadelphia City Hall Tower is said to be the largest "plumingo" in the world. After long and serious struggle, the Central Office "kaptis la pinton" without having to make use of the diagram promised by the Pennsylvania officers.)

Kalifornia Esperantista Rondaro

During Congress week, this state association met for election of officers and adopted their constitution. That the propaganda work in California will now receive systematic and excellent attention is a certainty. We hope to reprint the constitution adopt-

ed in an early issue of the magazine as an incentive and help to other districts. The officers in charge of California for the fiscal year 1915-1916 are: Pres. Albert Norris (Alvarado); Vice-Pres. Geo. Peterson (San Francisco); Secretary, Miss M. D. Van Sloun (San Francisco); Financial Secretary, A. S. Vinzent (Berkeley); Librarian, L. D. Stockton (Oakland). California Esperantists not yet in touch with the Rondaro, please communicate with Miss Van Sloun (946 Central ave., San Francisco).

Greater N. Y. Esperanto Society

The state association here, formerly known as the Southern New York Federation has been rechartered under the name of "The Greater New York Esperanto Society." A new Constitution and By-Laws were adopted, Sept. 17, and it is hoped that a successful, active and harmonious organization has been effected. The President, Miss Cora L. Butler of Port Richmond, the Secretary, C. C. Coigne (243 Bedford Pk. Blvd., New York City), and other members of the Executive Committee are now arranging for a public propaganda meeting to be held in New York City. New members plus active cooperation among the old ones, equal a successful year for the New York District.

RESULTS IN FLORIDA?

For many years this state has been a discouraging proposition for propagandists, but the patience and perseverance of the Councilor for the Southern Division, Miss E. Esther Owen, of St. Petersburg, have at last been granted some measure of success. The Pinehurst Open Air Vocational School at Palma Sola, opening in November will have Esperanto as an obligatory study, — a regular part of the curriculum. Dr. B. K. Simpson, the head of the Vocational School, is very much interested in orphans and delicate children, and as far as her means will allow offers a home and education to Esperanto orphans, providing their transportation is paid to the school.

Congratulations are extended Miss Owen, and we hope other workers will be encouraged to renewed and further efforts.

To those Esperantists Who Have Entered the Movement Through the Exposition Classes:

It has been suggested that an Exposition Esperanto Club should be organized, in order that our activities during the Exposition may enter into the history of the Esperanto movement. To do so it will be necessary to receive a Charter from the National Association and for us to become members of the Esperanto Association of North America and the State organization.

A meeting will be held in Recital Hall on Wednesday, Sept. 29th, just after the regular class. We will or-

ganize, decide on the name of the club, elect officers, make application to headquarters for Charter, etc.

I sincerely hope that you will be one of the Charter members. After the Exposition, when we have dispersed and have gone to different parts of the country, we will feel much better when visiting other Esperanto clubs if we have the proper credentials to show.

Altho the Exposition Club will end on December 4th, the memberships in both national and state associations will continue for a whole year.

Let's all get together on the 29th!

T. W. Palmer,
P.P.I.E., San Francisco, Calif.

Dr. C. H. Fessenden, Sec'y, E.A.N.A.

KRONIKO NORDAMERIKA

Green Acre, Me. Je la ĉiujara kunveno de la "Green Acre Konferencoj" oni ree enmetas la subjekton Esperanto en la programon. Dimanĉon Aŭg. 22an, S-ro James F. Morton, Jr.,

el Novjorko paroladis laŭ la temo "The Message of Esperanto." S-ro Morton eliris multe da intereso, kiu sendube produktos bonajn rezultojn. Kelkaj intencas aliĝi al kurso.

Delphos, Ohio. La Delphos Grupo ree organizis por la vintro, elektinte F-inon Grace Hartshorn kiel Prezidantinon kaj S-ron A. J. Laudick kiel Sekretarion. S-ro Julian E. Fast, la nova E. A. N. A. konsilanto, estas la instruisto, kaj ĉio promesas bone por sukcesplena jaro.

San Francisco, Calif. Postkongresa laboro ĉi tie jam ekkomencis. La loka grupo aranĝis propagandan kunvenon en unu el la plej grandaj "Congregational Preĝejoj," —antaŭ la Literatura Societo. Juĝisto Flenner, bonkonata lekciisto, el Boise, Idaho, estis la ĉefparoladanto. S-ro A. S. Vinzent, la afabla Kongresa Kasisto, deklamis la faman "Monologon" el "Hamleto," laŭ bonstila kaj efektiva maniero. La aŭdantaro, pli ol 200 personoj, multe interesiĝis, kaj la lokaj gesamideanoj kaptis la okazon disdoni propagandilojn. Kredeble oni varbis sufiĉe grandan nombron da novaj Esperantistoj rezulte de la afero.

La vizitanto al la Ekspozicia Urbo estas frapata de la granda sciado kaj intereso en Esperanto trovata inter la Okcidentaj fratoj. S-ro T. W. Palmer, gardisto ĉe la Ekspozicio, jam instruis de la 1-a de Aprilo, pli ol 6000 personojn pri Esperanto! Kompreneble multaj studis nur dum unu

leciono, sed alia granda nombro fariĝis entuziasmaj Esperantistoj. S-ro Palmer daŭrigos la laboradon ĝis la fermiĝo de la Panama-Pacifika Ekspozicio, kaj ni povas esperi ke alia 6000 estos varbitaj al la verda standardo.

Philadelphia, Pa. La ĉiujara kunveno de la Philadelphia Esperanto Societo okazis la 24-an de Septembro ĉe la Windsor Hotel. Oni ĝuis bankedon je la 6.30a. Poste oni elektis la oficistaron por la jaro 1915-1916, kiel jene: Prez., H. W. Hetzel; Vic-Prez., Warren Anderson; Korespondanta Sek., J. Fred Knowlan; Registra Sek., D-ro A. A. Jones; Kasisto, Margaret A. Maisch; Estro pri Instruado, S. Pollinove; Leĝkonsilanto, A. Morton Cooper. La Direktoroj estas D-ro Miller, D-ro Noble, Jos. Lencer, Edith Haws, Emma M. Shank, Grace Dowling, kaj Ida Stackhouse.

Salt Lake City, Utah. La Esperanto Klubo ree komencis funkcii, kaj gajnis laŭ membroj kaj laŭ intereso. Nun ekzistas du grupoj,—unu por komencantoj, kaj alia por sociaj kaj amuzaj kunvenoj. Alia grupo inter la Baha'istoj nun starigas. Ni ĝojas ke agema Esperantisto en ĉi tiu urbo, S-ino McHugh troviĝas la E. A. N. A. konsilanto por la distrikto dum 1915-1916.

ESPERANTO IN THE PRESS

Boston "Globe": Washington, Sep. 11—Ambassador Gerard today advised the State Department that Dr. L. L. Zamenhof, the author of Esperanto, and his wife, who have been missing several months, are in good health in Warsaw. Search for Dr. Zamenhof was begun in Sec. Bryan's administration at the request of the Esperanto Society.

Pittsburgh "Gazette-Times": After editorially citing the role which Esperanto is playing in the present world conflict, as an agent of philanthropy and an inspirer of mutual understandings and personal friendships helping toward international peace, the editor closes with the following paragraph:

"At the close of the war Esperantists believe their language will prove a powerful factor in knitting up severed friendships and bringing together representatives of former belligerent nations in congresses of various kinds. The fact that a common neutral lan-

guage will be available for discussions is counted upon to overcome the natural obstacles to such gatherings. In view of Esperanto's achievements in connection with the war this consummation does not appear so remote as some persons might think."

Delphos (Ohio) "Herald" offers an opportunity to some enterprising Delphos maiden to correspond with a young Belgian soldier, one, Vanden Brande, at present interned in Holland. Mr. J. E. Fast, instructor of the Esperanto Club here makes public an interesting letter from the Belgian in which the request for Esperanto correspondents is made, particular stress being laid on the fact that an American "fraŭlino" is desired among the number.

Annapolis (Md.) "Evening Capitol": In a column article reports in full about the three Congresses meeting in San Francisco, and gives the program of the various business sessions

and entertainment features. A later issue of the same paper, quotes Gov. Goldsborough's telegram to the Congress Committee, inviting the next Congress to Annapolis.

San Jose (Calif.) "Mercury-Herald" During Congress week an extremely interesting article appeared in the editorial columns of this paper, entitled "Esperanto, the Peace Language." Simple facts of the need and usefulness of the international language were mentioned and many uses which are now being made of it were cited.

Chicago (Ill.) "The Public": The issue of August 20th contains two ar-

ticles which should be of intense interest to Esperantists. The first "Esperanto in the War" is an extract from an article by Dr. Foehr of Cöthen, Germany, which originally appeared in two German papers. The second, "Esperanto and Fundamental Democracy" by Jas. F. Morton, Jr., of New York, is a propaganda article of the highest value. In accepting the cordial greetings extended the Esperanto Congress by the fundamental democrats of America, all Esperantists recognize that bond which exists between our movement and every movement aiming for the uplift of the human race.

A BUSINESS TALK

Say, boss, will you listen to me for a few minutes while I speak to you about Esperanto as a business proposition? Haven't time?....

Do you want to save some money? Look at that expensive European Department of yours. There's Lambert drawing a big salary for attending to your French correspondence; three clerks dealing with the German and Russian department; two clerks for Spain and Portugal, and another for Italy. You could have all the work done under one hat if you had Esperanto in your office and in the offices of your correspondents. ..You don't think your correspondents would touch it? If your business is worth having they will. You have only to tell them that one of their clerks can learn enough of it for ordinary business purposes in less time than it takes to learn shorthand.

Esperanto is not only a Money Saver but a Time Saver. Look at the years spent in school and fees paid to get instruction in French. When your clerk has studied French what can he do with it? Have you ever had an experience like this? A merchant engaged a certificated, medal-adorned, college-trained French correspondence clerk. This correspondence clerk once wrote a letter to France about a business matter, and his employer got this reply: "Please write to us in English. It is less trouble to us to make it out, than to try to make out your French."

A French Esperantist cannot fail to understand if you write him a letter in Esperanto about any busi-

ness matter, however intricate. An Esperantist in Germany, Russia, China or Iceland would have equal facility in reading the same letter, and moreover if you know Esperanto yourself you would have no need to have an interpreter at your elbow if some day an Esperantist in Europe should ring you up on the telephone.

Are you after some of the business that's going in Russia and in South America as a result of the European war? Then, Esperanto can help you to get in first.

It's a good practical business proposition, isn't it? You agree. Then please send your card to the Business College where you get your stenographers and request the principal to put Esperanto into his curriculum, and send your stenographers there to get Esperanto.

W. M. Page,

Edinburgh, Scotland.

(Bearing out the statement in the above article—"If your business is worth having, they will"—an authentic proof of this has just come to our notice. One of our California friends, well-known to everyone attending the Congress, recently decided to take out a substantial accident insurance policy. Writing in Esperanto to the main office of one of the largest Eastern companies, the concern evidently understood enough of the "lingvo" to think it worth while following up the prospect. In consequence the supervising agent in San Francisco, and the local agent in Mr. H's own town, camped on his trail

in the manner peculiar to this species of the genus homo. Upon visiting the prospective client however they found him adamant in his determination to carry on the business "tute Esperante." The usual persuasiveness of insurance agents was without avail in inducing him to "sign on the dotted line," and "the business being worth it" the agents proceeded to get busy.

A letter from the San Francisco supervisor to his colleague in the adjoining city, testifies to the fact that two new Esperantists—made so for business purposes — are in our midst. The letter:

San Francisco, Cal., Sept. 2, 1915.
Dear Sir:

The H. S. Crocker Company will mail you an "Esperanto" grammar, I having separated myself from \$.50. The next time we get together we will converse in Esperanto and see if we cannot induce Mr. H. to take out his \$5000 policy pretty "pronto."

Very truly yours,
(Signed)

Supervisor.

Names of any of the involved parties will be furnished on request. We might add that the subscriptions of our two new samideanoj for the magazine have also been received.—Ed.).

STRAY THOUGHTS FOR THE NON-ESPERANTIST

The aim of Esperanto is to afford a ready means of intercommunication among the different nations. It is not proposed as a "universal" language in the sense of supplanting all existing tongues. It is rather designed to supplement them, its neutral character and greater facility of acquirement making it more fit for international use than any national language can possibly be. Its tendency is to allay national jealousies, while the attempt to foist the language of any one country on the world would rather excite suspicion and ill will. When the use of Esperanto becomes general, the smaller nationalities need not pay for the preservation of their native tongues by comparative isolation from the rest of the world. Esperanto originated in the love of peace and brotherhood, and the furtherance of its propaganda is in the direction of world-peace and general fraternity.

J. F. Morton, Jr.,
in "The Public."

Physicians often spend much time and labor in trying to master a foreign language which they never learn to speak with skill, when a small portion of that time applied with equal diligence would acquire a speaking and reading knowledge of that beautiful international language, Esperanto. That language of hope, of peace and brotherhood of man has been of great help already to the warring nations of Europe, and will

be of much greater use and help to the world in promoting international peace, education and perfect understanding when that war shall have ended.

J. W. Torbett, B. S., M. D.
(Address before the American Electro-Therapeutic Asso.)

Today the greatest need of humanity is to understand and to be understood. With the help of the International Language, every individual member of a community can learn of world happenings and become in touch with the ethical and scientific discoveries of the age. The auxiliary international language gives to us the key—the key of keys—which unlocks the secrets of the past. By its aid every nation henceforth will be able easily and without difficulty to work out its own scientific discoveries.

Abdul-Baha.

One of the greatest advantages of Esperanto is the aid it gives in the study of foreign languages. This arises from the manner of its construction. It is composed of root words, chosen from the principal European tongues, on the utmost possible internationality. It may thus be said to be practically a mixture of these languages, containing elements found in all. With a knowledge of Esperanto, then, a teacher has already a good working basis for

the acquirement of other languages. The late Prof. Mayor, of Cambridge was of the opinion that, as a first step to other languages, one so simple, so uniform, with such a richness of vowel-sounds as Esperanto, would be invaluable; and that children should learn Esperanto first, and then pass to French, Latin, etc.

John M. Warden, F. F. A., L. K., London, in "The Esperanto Monthly."

Esperanto is a most encouraging and stimulating new language for the young learner. Of course it requires

work, and steady work, on his part; but mere memory-grind is reduced to a minimum, and the appeal is rather to the intelligence and the constructive powers of the child; he makes rapid and sure progress; and at an early stage he attains to that consciousness of acquisition and of power to use, which is at once a realized reward, a sustainer of interest, and an encouraging stimulus.

A. E. Scougal, LL. D., Chief Inspector of Schools in Scotland.

YOU ARE INTERESTED

in Esperanto, the International Language, after reading this copy of **Amerika Esperantisto**, — we know it. This is a live and compelling subject, demanding the careful attention of everyone interested in the great international questions before us to-day, — and who isn't interested?

We want you with us, identified with those other active propagandists, who have found the solution to the problem of an international language. You need the magazine, **Amerika Esperantisto**: to keep you in touch with the movement throughout the world; to furnish you with correspondents; reading material; to give you the advantage of a Beginners' Department, — in short, to be the medium which will bring the

Esperanto world and its activities to your very door. You need to be a member of the **Esperanto Association of North America**: to show by your membership card and membership button that you are taking active part in the national Esperanto movement; to get in touch with other members in your vicinity, enjoying the privileges of your state or local organization; to have the special privileges of securing any text-books or literature needed for your pleasure or study, at the discounted rate offered to members only; and to be a co-worker with other members in every section of this great country.

We have many things to offer you; you can help us — let's get together!

APPLICATION BLANK

I am with you,—a live member of a live organization. Enroll me as a member and send the magazine for one year. Enclosed is \$1.50 (check, money order or draft).

Name

Address

.

Esperantists Should Read THE PUBLIC

the paper with the singletax point of view on national and international problems.

Weekly, \$1.00 Per Year

Mention the Amerika Esperantisto when remitting and you will receive a FREE copy of "The Shortest Road to The Singletax," by Henry George. Don't put it off — subscribe today. Settle the land question right and you cut the taproot of war.

THE PUBLIC

Ellsworth Bldg., - Chicago

"The Public is the greatest journal of democracy in the world"

Magazine Subscriptions

Subscriptions for your favorite periodicals at our combination prices. Orders for any magazine published anywhere may be sent to us. Prompt and satisfactory service—**TRY US!**

The American Esperantist Co.
WEST NEWTON, MASS.

Full Size Copies of the Official Congress Photograph

ARE OBTAINABLE AT \$1.00 EACH

THE AMERICAN ESPERANTIST CO.

- West Newton, Mass.

CORRESPONDENCE CARDS

An Esperanto correspondence postcard combining every-day usefulness with every-day propaganda.

A 3½ x 5½ "Poŝtkarto" with

Esperanto Seal

4 for 5c

in Corner

25 for 25c

950 DIVERSAJN ESPERANTAJN SIGELMARKOJN

Mi sendos kontraŭ Sm. 3,50. 85 Diversaj desegnoj en 10 malsamaj koloroj.

85 diversajn markojn unukolore mi sendos por Sm. 0,50. Konto ĉe la Ĉekbanko.

S-ro JEAN AMADES, Peu de la Creu No. 10,
BARCELONA - - - SPAIN

DEZIRAS KORESPONDI

One insertion: 10 cents; four insertions: 25 cents. Announcement consists only of name and full address.

Unufoja anonco: 20 sd.; kvarfoje 50 sd. Anonco konsistas nur el nomo kaj plena adreso.

S-ro Rag Costelli Leone, Corso Vitt. Em. II N. 3b, Padova, Italy. 9

D-ro A. A. Jones, 1810 Jefferson st., Philadelphia, Pa. 9

S-ro Rene Pitois, 162 rue de Menilmontant, Paris, Francujo, I. P. K. 8

S-ro J. T. Gartland, 125 No. 14th St., Omaha, Nebr. 10

S-ro J. W. Andrews, 630 Moro St., Manhattan, Kansas, Usono, kun fremdaj P. M. kolektistoj. 9

S-ro H. M. Torrey, P. O., Flint, Mich. 11

S-ro F. W. Spencer, Blackloam, B. C., Can. 1

S-ro P. At. Kolev, 46 str. Regentska, Sofio, Bulgaria. Pri kulturado de abeloj, kokoj, kunikloj, ktp. 1

Membroj de la Turista Societo deziras korespondadi kun ĉiuj landoj. Adresu al S-ro Jos. Pech, Prez. de Turistoj, Hoŭskova 4, Plzen, Bohemia-Austria. 11

S-ro F. Mario Bru, instruisto, Tivissa, Catalonia, P. K. 10

S-ro Gualberto Menendez Gonzalez, str. Pedro Duro, 4, entre., Gijon, Spain, L.P.K. 10

S-ro Joaquim Bolos, str. Marian Aguilo, 48, Barcelona, Spain. 10

S-ro M. Sorolla Sanchez, str. Tantarantaua, II, 2, Barcelona, Spain, P. M. 10

KONTENTIGAJ REFLEKTAĴOJ

LA "EMERSON" LUDIGILO-FORTEPIANO

per sia fidela interpretado, farigas tiajn reflektadojn. Apogante ĝin, tamen, troviĝas la vera muzikila indeco kiu kreas la faman "Emerson" tonon—tono perfekte reflektanta la imagon de la muzikisto.

Pli ol cent mil aĉetintoj jam sentis la inspiradon de la dolĉtona "Emerson".

Vendistoj en ĉefaj urboj kaj urbetoj
Petu nian belan katalogon

EMERSON PIANO COMPANY

BOSTON, MASS.

Fondita 1849